

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a temesvári „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-gal.

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

„Tiszteld a fizetés
ipart!”

Demersurile Corporațiunii Industriale din Oradea

pentru desființarea Camerei de Muncă

Majoritatea meseriașilor patroni nu pot fi siliți a face parte dintr-o instituție a cărei majoritate absolută simpatizează cu ideile comuniste.

Oradea-mare. Corporațiunea Industrială din Oradea a întreprins o acțiune peste întreaga țară pentru desființarea Camerelor de Muncă, cari lezează interesele industriașilor. Scopul acțiunii este cunoscut înaintea tuturor meseriașilor, Meseriașii nu voiesc a contribui la cheltuielile de întreținere a acestor Camere și doresc să facă parte din instituțiunea, dela care nu așteaptă nici-un bine.

Un congres general industrial trebuie convocat în interesul revizuirii legii Camerelor de Muncă.

Criza financiară și economică din țară, apăsătoare mai cu greu asupra clasei micilor meseriași. Cauza acestei împovărări zace în faptul acela, că legile economice sunt rău și greșit aplicate față de industriași, deci necondiționat trebuie să cerem modificarea acestor legi. În urma crizei și mizeriei de mai sus amintită, noi am înaintat un memorandum Majestății Sale Carol al II-lea iubitelui nostru Rege în care la, rugat ca să ordone abrogarea legii referitoare la înființarea Camerelor de Muncă, cari sunt nu numai periculoase, dar totatunci și adunătoare pentru interesele meseriașilor patroni. Tot asemenea ne-am ocupat cu întrebările pu-

se în ordinul circular No. 129361—1933. al Ministeriului de Comerț și Industrie am protestat contra Camerelor de Muncă cerând ca să se amplifice cercul de competență a Corporațiilor Industriale și menținerea lor și pe mai departe în actuala lor stare.

Atât din memorandumul adresat Majestății Sale, cât și din rugarea adresată Ministrilor competenți, cu onoare alăturat vă trimitem câte un exemplar rugându-vă ca să binevoiți a de copia cererea noastră sau s'o modificați Dv. după părerea Dv. și s'o trimiteți Majestății Sale și Ministerului de Comerț și Industrie.

Totodată, cu onoare Vă rugăm, că într-o câmp rugându-vă ca să binevoiți a decopia cererea țară ar constata dorințele și doleanțele noastre atunci vă rugăm ca într-o aceste mare adunare să binevoiți a vă trimite reprezentanții Dv. ca prin pășirea unitară a tuturor meseriașilor să văză cei competenți că dorințele noastre cât sunt de juste și legale.

Reînviind-ne cererea, rămânem cu stim
Oradea, la 14 Decembrie 1933.

MONUS LADISLAU președinte
DEVALD LADISLAU secretar.

Memoriul înaintat Majestății Sale a Regelui

Majestate!

Meseriașii patroni din România au fost și sunt cel mai puternic sprijin și temelie a statului. O ramură socială, care merită cea mai perfectă încredere, neavând nimic comun cu extremitatea, ci bazat pe experiențele înțelepte ale vieții și a muncii sale producătoare, a fost neconținut un factor important al progresului economic din țară și al educațiunii profesionale destinată pentru promovarea industriei naționale.

Funcționarea liniștită și progresarea acestei grupe sociale cu o menire serioasă și importantă a fost paralizată prin crearea legii Camerelor de Muncă silind și pe meseriașii patroni în camerele de muncă.

În baza acestei legi sunt organizați în camerele de muncă toți meseriași independenți, cari lucrează cu mai puțin de 10 muncitori, angajați industriali, angajați comerciali. Prin aceasta dispozițiune legală față de un număr de 250.000 meseriași patroni stă un număr de angajați de 800.000. Este de obște cunoscut că concepția marelui majoritate a angajaților este de domeniu exclusiv a intereselor proprii cu natură individuală și economică cu o tendință în sprijin înființarea comunismului, lăsând la o parte interesele generale și economice ale țării.

Evident, că meseriașii patroni se izbesc de interesele acestei ramuri sociale cu mentalitate extremistă și deci colaborarea este imposibilă în

camera de muncă. În loc de muncă liniștită se va prefera lupte de principii și de putere, cari vor duce la permanente ciocniri și certuri, sau-ceace este mai periculos pentru ordinea statului — muncitorimea va reuși prin majoritatea lor să transformare și concepția meseriașilor patroni.

Meseriașii independenți vor să lucreze în interesul statului, vor să dezvolte o muncă roditoare și vor să crească o generație de meseriași, de care se poate răzămă statului, dar realizarea acestor scopuri în cadrele camerei de muncă este imposibilă, fiind împiedecată de muncitorime prin numărului ei mult mai mare.

Majestate! În baza celor ce preced, cu umilită stăruință și cu perfectă încredere în Înaltul Tron, rugăm, ca meseriașii să fie acosi din situațiune, în care ne găsim prin înființarea camerelor de muncă, și rugăm ca aceste instituțiuni păgubitoare pentru binele țării să fie sistate.

Rugăm pentru înființarea camerelor de meserii cu atribuțiunile lărgite ce au Corporațiunile Industriale din Ardeal, instituțiuni cari funcționează în baza legii XVII. din anul 1884, prezentând perfectă dovadă de o muncă constructivă cu dreptul de delegarea de senatori în senatul țării.

Cu umilit și profund respect depunem prezenta rugămintă fiind incrediți, că am îndreptat binevoitoarea atențiune a Înaltului Tron spre o chestiune dreaptă și rugăm luarea măsurilor legale pentru satisfacerea rugămintei noastre cu mențiunea, că procedăm în baza hotărârii date în sesiunea comitetului din 30 Nov. 1933 al Corporațiunii Industriale din Oradea.

Domnule Ministru, scăpați-ne de Camerele de Muncă

Domnule Ministru!

Comitetul Corporației Industriale din Oradea, în sesiunea sa ținută la 30 Nov. 1933 s'a ocupat și a desbătut circular Dv. cu No. 129361—1933 și ca urmare a acestei pertracțate, vă dăm răspuns la întrebările Dv. în următoarele:

1. De corporațiile Industriale este nevoie nu numai din punctul de vedere al industriașilor, ci necondiționat este lipsă, și din punctul de vedere al Statului. Este nevoie de acela, fiind că în Corporațiile Industriale, se deschide ocaziune pentru micii meseriași, ca să se organizeze economic. Într' aceste instituțiuni se asigură instruirea și dezvoltarea continuativă a meseriașilor, aici se aplanează administrația și perfectă a meșteșugurilor. Tot într' aceste Corporații se perfecționează și se dezvoltă ramurile de meserii, în sinul cărora se înființează instituțiuni de bunăstare muncitorești și culturale, iar pe cele existente le dezvoltă și le pun pe cale de înflorire. Prin ele se înființează Azile, case de ajutorare, cooperative pentru procurare de materiale și articole industriale, ateliere comune și întreprinderi de lucrări, și toate aceste se fac pentru, întărirea situațiunii economice ale meseriașilor; pentru apărarea drepturilor lor, și în fine, pentru întărirea situațiunii economice a Țării.

Acest fapt se poate dovedi prin aceea, că în fiecare Stat unde Corporația Industrială a funcționat, ea ară organ oficios și au ezistat ca și „Gewerbe Korporation”, acolo meseriașii au arătat a frumoasă dezvoltare și înflorire. Clasa muncitorească și casa meseriașilor în foarte frumoasă armonie și în bună înțelegere au mers pe calea dezvoltării Culturale și economice. Într' aceste țări, atât organizarea muncitorească, cât și organizațiunile meseriașilor patroni, au servit în totdeauna numai interesele dezvoltării morale, economice și culturale ale țării lor, și în organizațiunile acestor 2 clase, vecinle nu și-a risicat capul socialismul extremist, sau comunismul. În jurul activității Corporațiunilor Industriale, în timpurile din urmă numai acela a fost greșală, că seama lor trebuia să asigur nu cerc mai larg de activitate și competență, și drept de disciplină. — Într' acest caz, servirea de date oficioase, azi ar fi mai bună, fiind că n'ar fi lăsat ca să se sporească meseriașii, cari lucrează fără brevete de industrie, nu s'ar fi putut evita concurența necinstită, s'ar fi sistat persecutarea muncitorilor, ar fi încetat grevele, cari azi toate sunt la ordinea zilei.

Și până acum, dar și de acum înainte — pe lângă asigurarea cercului de competență, instituțiunea Corporației Industriale a aplanat și trebuie să orânduiască, și pe viitor evidențierea meseriașilor independenți, cari-i exercită o meserie legată de capacitate. Trebuie să controleze legalitatea brevetelor noi de industrie, exercitarea meseriilor în mod clandestin, aplicarea muncitorilor în mod neîndrăptătit, aptitudinea de educare a ucenicilor. Acest control trebuie să-l facă Corporația, atât în interesul Statului, cât și în interesul meseriașilor și este chemată să țină ordine. Natural, că Corporația numai atunci va putea satisface cu multă eficacitate acestui control, dacă cercul ei de competență va fi lărgit și dacă va primi caracter de Autoritate oficioasă.

Corporația Industrială și azi se îngrijește de angajarea muncitorilor, de ținerea lor în evidență, le justifică și certifică timpul petrecut la muncă, care este absolut necesar pentru obținerea bre-

vetelni de industriale, dirigează pregătirea tinerilor, deci creşterea generaţiei noua de meseriaşii. Prin înfiinţarea instituţiilor de bunăstare a meseriaşilor, ajută mult la îmbunătăţirea culturală şi economică a stărilor actuale. — Prin comisiuni de împăcure, aplanează toate litigiile ce obţin între patroni şi muncitori. Deci, cu atât mai mult trebuie să şi în viitor, toate aceste chestiuni să le aplaneze şi pe mai departe, Corporaţiile Industriale, fiind că pentru isprăvirea acestor agende, le predestinează pe ele trecutul lor aproape de 50 ani.

Toate aceste agende, deja aproape de 50 ani, le-au îndeplinit, Corporaţiile şi le îndeplinesc şi până în prezent, fără ca întreţinerea Corporaţiilor să-i costeze Statului măcar un ban. Aceste Corporaţii eu conduc întreaga administraţie referitoare la meseriile legate de capacitate în mod conţinut, fără ca acesta administrare, să fie împovărat Statul, Judeţul sau Comuna. În foarte multe locuri, au înfiinţat şcoli de ucenici, cursuri de perfecţionare pe seama muncitorilor şi a calfelor. Azile pentru meseriaşii bătrâni şi Incapabili de muncă, Reuniuni pentru tinerimea industrială, Case de ajutare etc. deci prin aceste instituţiuni, au ridicat prestigiul Statului, au asigurat dezvoltarea culturală şi toate aceste le-au făcut din puterile lor materiale proprii.

Însă faţa de aceste Corporaţii utile, în decursul anului 1933, au fost înfiinţate Camerele de Muncă, cari au doborât pacea şi liniştea de până acum, au nimicit administraţia industrială şi au oprit în loc activitatea industrială, care avea repercusiune asupra dezvoltării economice a clasei meseriaşilor. Interesele meseriaşilor patroni, — de fel nu pot fi apărate în Camerele de Muncă, fiind că numărul meseriaşilor patroni, este cu mult mai mic, de cât al muncitorilor şi astfel meseriaşii patroni în Camerele de Muncă, în totdeauna vor rămâne în minoritate, faţă de nezuinţele socialiste şi comuniste ale muncitorilor. Muncitorimea concentrată în Camerele de Muncă, deja la constituirea Camerei şi-a arătat punctul ei de vedere extremist prin aceea, că în primul rând, a prescurtat timpul de lucru, au ciuntat drepturile patronilor, şi s'a amestecat fără nici un drept, în educarea ucenicilor. Este un lucru regretabil, dar cert că în reprezentăţii Camerilor de Muncă se validează nu muncitorimea lucrătoare, ci agitatorii, cari nu pot arăta activitate industrială, sau muncitorească, şi cu atât

mai vârtos, lucrează în interesul validităţii principiului comunist. Iată, că Camerele de Muncă pentru acest principiu extremist, jertfesc ordinea şi pacea ţării şi interesele Statului. Aceste Camere de Muncă, cari descompun, şi subminează prestigiul economic al Ţării, sunt susţinute şi subvenţionate de către Stat, cu multe milioane şi cari acţionează în detrimentul micilor meseriaşii. Afară de ajutorul de Stat, aceste Camere încasează încă milioane şi mai multe de la muncitori, şi de la clasa meseriaşilor şi anume de la aceia clasa industrială, de la care Statul i-i răpeşte drepturile şi economiceşte o ruină. Cea mai mare îndreptăţare în faptul acela, că Camerele de Muncă sunt conduse de câte de 3—4 ori mai mare număr de muncitori, decât cum este de mare numărul meseriaşilor patroni. Această lege este anti-constituţională. Deci Camerele de Muncă, constrând compunerea lor neproporţională, nu pot să funcţioneze salutar şi să sevoacă interesele publice. Aşa fiind situaţia, deci este de dorit, că Camerele de Muncă să fie dizolvate cât mai curând şi în locul lor să lăngă amplificarea cercului de competenţă şi darea de caracter oficial, să fie menţinute Corporaţiile Industriale, sau dacă e mai convenabil „Camerile de Meserii” şi să li se asigure funcţionarea lor, fiind că funcţionarea lor salutară de până acum, deja este dovedită şi că susţinerea lor, — după cum am amintit-o mai sus, au-i costează Statului, nici un ban.

2) Este o revelaţie generală industrială, că micilor meseriaşii persistă ou încăpăţinare la menţinerea Corporaţiilor Industriale, fiind că acolo, unde până de prezent n'au fost Corporaţii, în tot locul pretind meseriaşii înfiinţarea de Corporaţii. Deci, la a 2 a întrebare a circularii DV, din nou numai acela poate fi răspunsul nostru, că este un interes industrial şi de ţară, că cercul de competenţă şi atribuţiunile Corporaţiilor să se menţină şi pe mai departe şi să se aplice agendele acestor instituţiuni salutare.

3) Drept aceea este necesar, că meseriaşii cari exercită meserii legate de capacitate, şi în viitor să fie obligaţi de a se înscrie ca membri în Corporaţiile Industriale cu atât mai vârtos, fiind că fiecare meseriaş contribuie anual maximum numai cu suma de 160—250 lei la susţinerea Corporaţiei, şi întreagă munca de administrare industrială. Tot dintr, aceasta sumă se acoperă cheltuielile susţinerii unui Cerc Industrial, o Bibliotecă, abonamentul de ziare şi reviste industriale, cheltuieli de organizare, şi cheltuieli de misiune,

pentru frecventarea adunărilor industriale regnicolare. Cele mai multe şi mari Corporaţii Industriale, crează un fond separat, din care înfiinţează. Azile pe seama meseriaşilor bătrâni şi Incapabili de muncă, cari fără vina lor rămân fără nici un mijloc de trai şi pe aceştia li adăporesc într'aceste Azile, dându-le locuinţă hrană, îmbrăcăminte, îngrijire în mod gratuit până la moarte, iar după decesare, le dă înmormântare cinstită. Natural, că toate aceste favoruri, Corporaţia nu le poate da fără deobligativitatea de a fi membru în Corporaţia industrială s'ar prăpădi, şi astfel clasa industrială a Ţării noastre şi prestigiul ei s'ar nimici cu desăvârşire.

Toate aceste au fost constatate de întreaga clasa industrială din Transilvania, în mai multe mari adunări industriale regnicolare, şi astfel, aceasta clasă doreşte susţinerea Corporaţiilor industriale şi lărgirea cercului lor de atribuţiuni, faţă de aceste însă, dorim desfiinţarea Camerilor de Muncă, ori în cel mai rău caz, dacă Camerele de Muncă, — pe lângă toate protestările noastre, — vor fi menţinute şi pe mai departe, atunci clasa micilor meseriaşii patroni pretinde, că mica meserie să fie scoasă din sfera de activitate a Camerilor de Muncă. Aceasta cerere şi dorinţă e micilor meseriaşii azi este deja atât de puternică, încât am trimis o cerere într'acest sens nu numai Ministerelor competenţe, ci chiar şi Majestăţii Sale Carol al II-lea mult iubitului nostru Rege.

Domnule Ministru! După ce în cele mai sus, v'am dat răspuns la întrebările puse în circulara DV, am făcut-o aceasta în mod cinstit şi deschis pe faţă, fiind că ne încredem în acela, că DV. şi noul Guvern în viitor ve-ţi lua în considerare dorinţele clasei micilor meseriaşii, care clasă până acum era abandonată pentru interesele muncitorilor şi comuniste. Afirmăm, că aceasta clasă socială este o grupare atât de puternică, a cărei însemnătate este cel puţin atât de mare, ca să poată emula cu pondul moral, şi material al marilor industriişti şi fabricanţi. Drept aceea, cu onoare Vă rugăm, să binevoiţi a da faţă atenţiunea acestei substerne, ea şi dorinţei a unei tabără tare a ţării şi a ne satisface cererea.

În speranţa aceasta, din inimă vă salutăm Domnule Ministru în postul frumos, dar plin de rezonabilitate al DV. şi intru aşteptarea apărării favorabile a cererii noastre, rămânem cu profund respect.

Meg lehet szüntetni a munkát!

Részese lesz az ember az élet javainak. — Idő és tér elveszti jelentőségét. — Az anyag nem halott, a világegyetem halad. — A földi paradicsom felé, vagy...? — Mi a sorsunk? — Az atom titkai.

Írta: FREDERICK SODDY.

az oxfordi egyetem kémiai tanára.

Az atom* belső szerkezetének kutatása aránylag fiatal tudomány. Az utóbbi huszonöt évben annyi, jelentős elmélet került erről forgalomba, hogy az átlagember könnyen belezavarodik. Sokan nem is tudják, hogy miért kell egyáltalában felbontani az atomot. A laikus közönség regényekből és fantasztikus cikkekből azt a fogalmat meríti, hogy az atomrombolóknak tulajdonképpen világromboló terveik vannak. Nézzük meg, mi az igazság az atom-keresésben.

1897-ben fedezte fel J. Thomson az elektrónt és ezzel megváltoztatta azt a tudományos hitet, mely szerint az atom a legkisebb egység, melyet nem lehet még kisebb részekre bontani. Ezzel együtt jelentkezett az atom felbonthatóságába

*Az atom az a legkisebb test, amit egy elem-ből vegyészeti úton elő lehet állítani. Az atom elektromos úton még tovább osztható. Két vagy több testecskét, amit az atomból a villanyáram előállít, elektronnak hívják. Ké a végtelenül kicsiny testecske is részekből áll. Minden elektronnak van egy magja, amely körül a testecske többi anyaga szakadatlanul és szabályosan kering, mint a bolygók a nap körül. Egész kis világrészt tehát egy-egy ilyen elektron, pedig valóságos óriás mellette az a szabad szemmel nem látható végtelenül kicsiny legkisebb porzsemecske, ami fizikai (erőművi) úton előállítható. Ennek a tudományos neve: molekula. (Szerk.)

vetet hit és utat tört a további kutatások számára. 1902-ben és 1903-ban újabb nagy lépéssel haladt előre az atom szerkezetének ismerete. Ekkor felfedezték a kísérletezők, hogy a radioaktivitás tulajdonképpen csak következménye annak, hogy egy atom önmagától felbomlik és más atommá válik: végső fokon héliummá és ólomná.

AZ ELEMEK BOMBÁZÁSA.

1920-ban történt a következő lépés, amikor lord Rutherford először jutott el az alfa-részecskékhez. Ez úgy történt, hogy hélium-atomok segítségével, melyeket radioaktív elemek* löveltek ki, „bombáztak” kezdte az elemeket. Ezzel az eljárással „protonokat”, azaz feltett hidrogénatomokat sikerült előállítani. Ebből tovább indulva, következett az a kísérlet, hogy az ilyen mesterségesen előállított protonokkal könnyebb elemeket bombáztak. Az eredmény az volt, hogy a bombázás útján alfa-részecskéket sikerült kiválasztani. Még kell említeni, hogy ezeket a kísérleteket mindig látványos nagy erők felhasználásával végzik. 1932-ben Cockroftnak és Waltonnak a cambridgei Cavendish-laboratóriumban sikerült először valóban mesterségesen egy elemet egy másikká átváltoztatni. Ehez olyan erejű elektromos hullámokat használtak, amelyek már meghaladják a normális technikai gyakorlatban használt erőhatárokat.

Ma az a véleményünk, hogy az atom tulajdonképpen egy vagy több pozitív proton és egy vagy több negatív elektromosságu elektron kombinációja. Fontos megjegyeznivaló, hogy az atom súlyát nem lehet pontosan és teljesen a hidrogén vagy valamely más egység számaival kifejezni. Az atom súlya nem azonos alkotórészecskéi súlyának összegével, hanem aszerint változik, hogy

*Elemnek azt az anyagot nevezzük, ami vegyészeti úton további anyagokra már nem bontható. Ilyen elemek a fémek, szén, stb. (Szerk.)

könnyeb elemekből (pl. hélium és litium) vagy nehezekebből (pl. ólom vagy arany) áll. A súlyosabb atomokban erősen megváltozott a protonok és elektronok száma. Fontos, hogy szem előtt tartsuk az atom súlyának ezeket a könnyű átalakulásait. Minden újabb kísérlet, mely az anyagnak energiává való átalakulásával foglalkozik, ezen alapszik.

Uj ismeretekkel gazdagította az atomszerkezet elméletét az utóbbi években a neutron felfedezése. Ez új módszert ad az atom belsejének kutatásához és igen nagyjelentőségűnek ígérkezik

MEGSZUNIK A MUNKA.

De mi az értelme mindennek?

Az atomkutatás ma még gyermekcipőben jár, egyelőre még tulkorai volna biztos jóslatokba bocsátkozni, hogy ésszerűen beszéljünk, annyit már most is megállapíthatunk, hogy teljes sikerrel tisztáztuk, mit jelent az atombontás, vagy bizonyos mértékben az atomok átalakítása. Eddig ez csak kisebb mértékben történt. Ha szélesebb keretek között is tovább lehet folytatni ezt a folyamatot, akkor az embernek sikerül minden más erőforrástól függetlenül magát. Az idő és a tér minden tekintetben elvesztik jelentőségüket. Verne vagy H. G. Wells fantáziája kell ennek az előző felzabadult világnak az elképzeléséhez. A mai értelemben vett munkát meg lehet szüntetni és az ember a szó legszorosabb értelmében részese lesz az élet javainak. Tulajdonképpen nem lehetetlen az sem, hogy a világegyetemben is kifejlődik gigászi mértékben az anyag átváltozása. Mindenesetre kevésbé hihetően feltevés ez, mint az, hogy minden új csillag egy összeütközés következménye. Ez az elmélet ahhoz a végső megállapításhoz jut, hogy helytelen az a régi elmélet, mely szerint a világegyetem lassan halad. Ezzel szemben inkább egy sorozat egymás után követ-

Mit tartalmaz az aradi munkakamara szabályrendelet-tervezete a tanonctartás megszorítása ügyében?

Az aradi munkakamara előirásai teljesíthetetlenül súlyos terheket rónak a tanonctartó mesterekre. Van a programnak két üdvös célkitűzése is

(Arad, Az Iparos tudósítójától.)

"Buletinul Camerei de Muncă Arad" c. az aradi munkakamara havi folyóirat formájában jelenteti meg jelentéseit, ilyen módon törekedve arra, hogy az általa indított mozgalmakat népszerűsítse. Az első szám 14 oldalas szövegében a kamara eddigiműködéséről szól, részletes jelentéseken kívül külön rovatokban foglalkozik az egyes szakosztályok ügyével is, a tanonctartás problémájának szintén külön rovatot szentelve.

Ez a rovat különösen érdekli az iparosságot, mert pontos leírását adja annak a programnak, amit a tanoncok számának korlátozása ügyében az aradi munkakamara maga elé tűzött.

Hány tanoncot tarthat az építőiparos?

Azoknál a rokonszakmáknál, — írja a „Buletinul”, — amelyek csak ideiglenesen alkalmaznak 2—3 képesített munkást, a tanoncok száma legfeljebb kettő lehet. Azok a munkaadók, akik állandóan alkalmaznak szakmunkásokat, két képesített munkás után egy, négy után kettő és hét után három tanoncot tarthatnak.

Mivel az építészeti szezon-munka, mert munkásait csak az év bizonyos szakában tudja alkalmazni, az év folyamán alkalmazott munkások számának középáránya szerint számítható ki a munkások létszáma.

A festőszakmánál megszorított tanonclétszám.

Festő- és mázó-mesterek, tekintet nélkül az általuk alkalmazott szakmunkások számára, legfeljebb két tanoncot tarthatnak.

Tanoncszabadító bizottság paritásos alapon.

A tanonc felszabadítása alkalmával képesítési vizsgát tartozik letenni egy munkaadóknál és munkásoknál egyenlő arányban létesített bi-

kező természetes átalakulással lehet számolni. Az anyag már nem olyan halott, mint amilyennek látszik, bár lapangó energikészségei évmilliókig aluszhatnak. Ahol anyag van, ott remény is van. Egy távoli csillag: talán a mi holdunk, ha újra aktivitásba lép, esetleg tüzes golyóvá alakulhat át. De megvan a kép árnyoldala is. Fennáll annak a lehetősége is arról az írók fantasztikus formában szoktak álmodozni: az a veszély, hogy az atomalakulási ereje öngyulladás okozhat, amelynek végezetése, ha egyszer kitör, meghaladja az embererőt.

De viszont: kellő atmoszférikus körülmények között a gyufa, mellyel pipámat most meggyújtom, szintén kiválthat egy világéget.

VILÁGÉGES?

Eltekintve azonban ezektől a feltevészerű vesztésektől, arra is kell gondolni, hogy azok az ipározatos erők, melyeket ezek az új kutatások kiváltak, nem egy földi paradicsom felépítésére, hanem önmagunk megsemmisítésére vezethetnek. Mert ha az atomot háborús célokra találjuk felhasználni, akkor az egyenlő lesz önmagunk elpusztításával. A középkorban egy ilyen félelmetes ismeretet egy hierarcha (papi rend) kezébe adtak volna. Ma azonban, a rendkívül gyors erőfejtések korában, erre nem lehet gondolni. Az archeológiai kutatások, amelyek az őskort feltárják, bebizonyították, hogy a háború nem az emberi természet tulajdonságából fakad, hanem csak egy aránylag modern fejlődés következménye. Lehet, hogy legközelebb olyan korszak jön, melyben az emberiség megint lépésről-lépésre visszatér a békéhez. Ebben az esetben remélem, hogy csak akkor fog kifejlődni teljes mértékben az atomkutatás, csak akkor alakul ki hatalmunk természeti környezetünkkel szemben, ha az emberiség békéjét már előzőleg sikerült biztosítani.

zottság előtt. A bizottságnak nem lehet tagja a tanonc tanító mestere.

Három hónapig alkalmazni kell a felszabadult építőipari tanoncot.

Az építőiparban a felszabadult tanoncot mestere még három hónapig alkalmazni tartozik.

Előírások a ruházati- és borbélyipar számára.

A ruházati- és borbélyiparban azok az iparosok, akik nem képesített segédek alkalmaznak, csak egy tanoncot tarthatnak. Egyébként három segéd után egy tanonc, 6 után 2, 12 után 3 és 20 után 4 jár.

A sütőiparban

1-3 segédik egy tanonc, 3—6-ig 2, 6—9-ig 3 tartható és minden további öt segéd után még egy tanonc.

A többi szakmában

ha a mester segédek nélkül dolgozik, egy tanonc, 3 segéd után kettő és minden további négy segéd után még 1—1 tanonc.

Általános előírások.

Azok az iparosok, akik verik tanoncaikat és

Leszallítják a kamarák számát

Egyetlen törvény fog intézkedni a mezőgazdasági-, a kereskedelmi- és a munkakamarák számának lényegesen redukálásáról. — Hetvenegy mezőgazdasági kamara helyett csak tizenkettő marad.

Az iparkamarák közül csak az életképteleneket szüntetik meg

Bucuresti, január 17. Az új kormány takarékossági intézkedései között az autonóm állami vállalkozások felosztása mellett ott szerepel az országban működő háromféle kamarai intézmény számának leszallítása is. A Kamarák fentartása tulajdonképpen nem az államnak kerül penzébe, de annál nagyobb áldozatokat kíván a mezőgazdától, kereskedőtől és iparosoktól, akiknek adózási képességét gyengítik azok a terhek, amelyeket a Kamarák fentartása érdekében kell viselniük. Minden Kamara költségvetése egymillió fölül van még egy ilyen újonnan létesült és aktivitásában ki sem fejlődött intézmény is, mint például az aradi Munkakamara, két millió lejti adminisztratív el egy év alatt. Vannak kamarai intézmények, amelyek költségvetése az öt milliót is eléri, ezek fentartását azonban senki sem érzi áldozatnak, mert pótolhatatlan szerepet töltenek be a érdekességük, akár kereskedőkről, akár iparosokról, akár mezőgazdáról van szó, nem szívesen mondana le működésükről. Vannak azonban jelentéktelen, rosszul működő, múlttal és tekintéllyel nem bíró kamarai érdekképviseleti szervek, amelyeket csak azért létesítettek, hogy több legyen a pozíciók száma, amelyekben párhívket el lehet helyezni. Ezek nem is gazdasági, hanem inkább politikai szervek, amelyeknek megszüntetése vagy beolvasztása más, jólműködő kamarai szervekbe, közérdek, fentartásuk pedig teher. Ezeknek a szerveknek felosztására gondolt a kormány, az a bizottság, amelyet az állam kommercializált vállalatának likvidálására küldött ki a minisztertanács, foglalkozik a kamarai intézmények számának csökkentésével is.

A bizottság elhatározta, hogy a Mezőgazdasági Kamarák számát redukálja 16-ra — ma 71 Mezőgazdasági Kamara működik az országban — de nem lehetetlen, hogy

mindössze 12 Mezőgazdasági Kamara maradjon meg.

A Kamarák számának redukálása Aradot nem

éjjel is dolgoztatják, eltöltendők a tanonctartástól.

Tanonctartásnál csak állandóan alkalmazott segédek létszáma vehető tekintetbe.

A tanonc semmiesetre sem használható fel külön munkára.

Szerződötetés, szabadtítás, bírságok, stb. költségei a munkaadót terhelik.

Szabadtítás után még egy évig alkalmazni kell a tanoncot.

A munkaadó köteles felszabadult tanoncait még legalább egy évig mint segédet alkalmazni. Ellenkező esetben köteleztessék megfelelő kártérítés fizetésére.

A fiatal segéd fizetése

Az újonnan felszabadult segéd fizetése nem lehet kevesebb mint 20 százalékkal alacsonyabb az abban a szakmában fizetett munkadíjakkal

Tanoncotthonok segélyezése

Azokban a helységeken, ahol nincsenek tanoncotthonok, a tanoncotthonok részére fizetett heti két lejes hozzájárulásból segélyezték a tanoncskolákat.

A tanoncskolák tanrendje.

Az aradi munkakamara, — mint a Buletin írja, — át van halva ugyan a tanoncskolák fontosságától, mégis helytelennek tartja, hogy a tanoncskolák túlságosan igénybe veszi az államot és elvonja a munkájuktól, sokszor 3—4 órára is naponta.

A munkakamara az illetékes köröket kéri, hogy a tanórák beosztását szigorúan a törvény rendelkezéseivel alakítsák.

érinti, itt megmarad úgy a Mezőgazdasági, mint a Kereskedelmi- és Iparkamara is, mert

mindkettőnek működése országosan kiválónak van elismervé.

A munkakamara sorsa is eldőlt, mert mint értesülünk, — sajnos, — megmarad Aradon, illetve Erdélybe összesen három munkakamara lesz, melyek közül az egyik az aradi. Megmarad tehát továbbra is ez a intézmény, amelybe belekényszerítették a kisiparosokat is, akiknek

semmi keresnivalójuk ebben az intézményben nincs.

Érthető, ha az iparosság országszerte a legelősebben tiltakozik ellene és külön működő Kézműves Kamarák létesítését kéri. Ennek a kívánságnak azonban legnagyobb akadálya valószínűleg az, hogy a régát kézműiparosága nem elég tekintélyes, kézműipara nem elég fejlett ahhoz, hogy önálló kamarákra tarthasson igényt és kérdés, hogy a tartományok fejlett kézműipara kedvéért a bucuresti-i kormányok hajlandók lesznek-e külön Kézműves Kamarákat létesíteni.

TILTAKOZÁS AZ EGYSZÁZALEKOS MUNKANÉLKÜLI SEGÉLY ELLEN.

A timişoari betegsegélyező pénztár tisztviselői megkezdtek a cégeknél és vállalatoknál az egy százalékos munkanélküli segély inkasszállását. Ezzel kapcsolatban a kereskedők a munkaügyi minisztériumhoz tiltakozó sürgönyt menesztettek, amelyben rámutatnak erre, hogy a munkanélküliek részére szedett illeték minden törvényes alapot nélkülöz és ezért a központi pénztár rendeletének érvénytelenítését követelik. Hangsúlyozzák a kereskedők, hogy munkanélküli alkalmazottak segélyezéséről a kereskedők különböző szervezeteiken keresztül maguk gondoskodnak és így nem lehet, főleg ezt az újabb illetéket behajtani, amelyet nem törvény szavaz meg.

Zwanzig punkte über die Wünsche und Beschwerden der Gewerbewelt

Sie werden an massgebenden Stellen in erwägung gezogen. Staatssekretariat für Gewerwesen. Steuerbeschwerden. Abänderung des Sonntagsruhegesetzes im Raseurfache.

Timisoara, 16. Jänner. Das Gewerbesyndikat erhielt von der hiesigen Handels- und Gewerbekammer die Aufforderung, die Wünsche und Beschwerden des Gewerbestandes je eher zusammenzufassen u. bekanntzugeben. Die Aufforderung liegt — wie man erfährt — ein Aufruf des Präfekten Dr. Dimitrie Nistor zugrunde, der von der Handelskammer diese Angaben verlangte, um sie der nächsten Konferenz der Präfekten, die noch in diesem Monat abgehalten wird, vorlegen zu können.

Das Gewerbesyndikat hat auch über die Wünsche des Gewerbestandes ein Memorandum fertiggestellt, das insgesamt 20 Punkte enthält. Die erste Hälfte umfasst jene 10 Punkte, die man schon vor den Wahlen sowohl dem Präfekten, wie auch der Regierung zukommen liess.

Die Gewerbebetreibenden wünschen:

1. Bezüglich der Krankenkassa: Fakultative Mitgliedschaft, freie Wahl der betreffenden Klasse, welcher das Mitglied angehören will, freie Wahl der Ärzte und Abschaffung der Verfügung dass die Arbeitsgeber in der ersten Woche der Krankheit des Angestellten dessen Lohn bezahlen müssen; der Verkauf der Marken der Krankenkassa soll in den Trafiken erfolgen.

2. Die Kleingewerbebetreibende-Sektion soll der Arbeitskammer losgelöst werden.

3. Aufrechterhaltung der autonomen Rechte der Gewerbekorporationen, welche die Funktion einer Gewerbebehörde erfüllen.

4. Errichtung einer selbstständigen Handwerkskammer.

5. Ernennung eines Staatssekretärs für die Kleingewerbeangelegenheiten.

6. Amnestie für sämtliche Fiskalgeldstrafen, die bis heute ausgeworfen wurden.

7. Enthebung der Gewerbebetreibenden von der Buchführung.

8. Respektierung des 12. Artikels über die Umsatzsteuer und Annulierung der verschiedenen Verordnungen, die für die Gewerbebetreibenden schädlich sind.

9. Enthebung der Bäcker von der Umsatzsteuer; diese soll auf die Mühlen, resp. auf das zur Konsumation gelangende Mehl überwälzt werden.

10. Modifizierung des Steuergesetzes und zwar:

a) der Gewerbebetreibende soll die Revision seiner Steuer verlangen können, auch dann, wenn er unter die Patenta fixa fällt und die 3 Jahre noch nicht abgelaufen sind;

b) die Steuerbemessungs-, Verifizierungs- u. Appellationskommissionen sollen aus einem ordentlichen und einem Ersatzmitglied der Industriekammer und der juridisch anerkannten professionellen Organisationen bestehen. Diese drei Delegierten sollen Stimmrecht haben; im Falle der Stimmgleichheit entscheidet der Präses. Der Fiskus ist in allen Instanzen nur als Referent anwesend;

c) Vereinheitlichung aller Steuergattungen u. Auswerfung derselben in einer einzigen einheitlichen Steuerverhandlung;

d) die Appellation ist innerhalb 2 Monaten zu verhandeln und bis dahin die vorherige Steuer zu bezahlen;

e) Schutz der gewerblichen Werkzeugen und Maschinen bis zu 5 HP., gegen Limitationen;

f) Abschaffung der Steuerquittungen, die Steuerbücher sollen in Gültigkeit bleiben. Die Steuerbücher haben alle Gattungen der Steuervorschreibungen zu enthalten. Die Einzahlungen sind von den Steuerämtern in diesen Büchern zu quittieren.

11. Schaffung eines separaten Gesetzes zur Verfolgung der Schwarzarbeiter. Strenge Bestrafung der Schwarzarbeiter und des Bestellers. Konfiszierung der Werkzeuge des Schwarzarbeiters und des Materials zu Gunsten des Arbeitslosenfondes. Sofortige behördliche Einstellung solcher Arbeiten, insbesondere bei Hausbauten. In jeder Stadt und Gemeinde Aufstellung der Baupolizei, die unter dem Schutze der Gewerkekammern mit Hilfe der professionellen Organisationen tätig sein und die Kontrolle ausüben soll.

12. Ausdehnung des Wirkungskreises des Gerichtes für geleistete Arbeiten auch auf die Bezirksgerichte für die Provinz und gemischte Gerichte, statt des bisherigen Umstandes, dass ein solches Gericht nur bei den Bezirksgerichten für die Städte funktioniert.

13. Ausnahmslose und gleichberechtigte gesetzliche Regelung der gewerblichen Schulden.

14. Schutz gegen unlautere Konkurrenz und Bestrafung der Schleuderer, besonders dann, wenn mit Kredit gearbeitet wird.

15. Abschaffung des Spekulationsgesetzes u. der Maximierungen.

16. Abschaffung des Sonntagsruhegesetzes bezüglich des Raseur- und Friseurgewerbes.

17. Es soll gesetzlich geregelt werden, dass auf den örtlichen Wochenmärkten nur Gewerbebetreibende, die Gewerbescheine besitzen, neue gewerbliche Erzeugnisse, ihre eigenem Erzeugnisse, verkaufen können. Den Trödlern sei der Verkauf und Handel mit neuer Ware bei strenger Strafe verboten.

18. Amnestie für Steuerrückstände der Gewerbebetreibenden.

19. Man nimmt gegen die verpflichtende ärztliche Untersuchung des anzustellenden Arbeiters Stellung, nachdem diese gesetzliche Bestimmung insbesondere im Baugewerbe und auch bei den übrigen Professionen — mit Ausnahme der Lebensmittelbranchen — im praktischen Leben undurchführbar ist.

20. Die Verordnung des Arbeitsministers (Nr. 94.561) vom 12. Dezember ist ungesetzlich, die Gewerbebetreibenden können die Anwendung derselben, was sie anbelangt, nicht akzeptieren. Die Verordnung (es ist von der obligatorischen Arbeitslosenunterstützung in bekannter Art die Rede) bedeutet eine Verteuerung der gewerblichen Erzeugnisse um 0.05 Prozent, was in der grossen Krise vom Standpunkte der Konkurrenzfähigkeit unerwünscht ist. Auch von der Inkassopflicht der betreffenden Unterstützungsbeträgen soll der Arbeitsgeber befreit werden. Die Arbeitslosenunterstützung ist keine Arbeitsgeberfrage, sondern geht nur die Arbeiter an, daher kann auch der Arbeitsgeber nicht in administrativer und finanzieller Hinsicht abermals belastet werden.

— Ötvenéves a jimbollai iparos- és kereskedő kaszinó. A jimbollai kereskedő- és iparoskaszinó most tartotta meg rendes évi közgyűlést. A gyűlésen Schwarz József elnököl, míg a jelentest Reichrath Antal titkár terjesztette elő. A jelentés megállapítja, hogy idén üli meg a kaszinó fennállásának ötvenedik évfordulóját s ezen alkalmából az ipartestülettel karöltve nagyszabású ünnepséget rendeznek. Az ünnepséget pünkösdkor tartják meg. Majd a tisztikar megválasztása következett. Elnök ismét Schwarz József lett. Al-elnök Fazekas Ernő, titkár Reichrath Antal, gazda Merky György, pénztáros Schmidt János, könyvtáros Rindche Mátyás, ellenőr Brandenburg Henrik, Kösztnér János és Walk Alajos. A választmány tagjai lettek: Hehn Péter, Heinrich Nándor, Jankovits Tamás, Lindenmayer Alajos, Quint Lőrinc, Rupaner István, Schweininger József, Schwarz Péter, Thierjung József, Wavand Nándor, Walk Ede, Wener József, Weber Mihály, Wenzel János és Wilms Viktor.

Minden méretű és kivitelű fém

**mérő-
lécek,
Schublerék**

**Deszka
mérők.**

Réz félgyártmányok:

lemezek, rudak, huzalok,
csövek minden fazonban.

Fémek:

ólom, angol ón, antimon,
réz, bronz és alumínium.

Lemezek:

alumíniumból, ólomból, horganyból.

Köszörűkövek, polir-anyagok.

Fémfűrészek,

Wüster-féle fafűrészek

Heggesztőanyagok

villamos és autogén-heggesztéshez minden minőségben. Szakszerű lerakat.

Edmund MOLNÁR Ödön

Biron Comercial Technic — Műszaki kereskedelmi lerakat
Technisches Handelsbüro

Arad, Strada Alexandri 8. sz.

Meghívás.

As „Aradi Polgári Jótékony Egyesület” f. évi január hó 21-én, d. e. 10 órakor az aradi Iparos Otthon olvasótermében (Str. Bratlanu No. 18.) tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre az egyesület összes tagjait van szeren-
esém ezúton is meghívni.

Amennyiben a közgyűlésen ezen első alkalom-
mal a tagok határozatképes számban nem volnán-
nak jelen, úgy a közgyűlés f. év február hó 2-án,
d. e. 10 órakor ugyanezen helyen és tárgysorozat-
tal a megjelentek számára való tekintet nélkül
fog megtartatni.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés.
3. Mérleg- és zárszámadások bemutatása.
4. 1934. évi költségvetési irányzat.
5. Alapszabálymódosítás.
6. Felelősségek.
7. Esetleges indítványok.
8. A közgyűlés barekesztése.

Arad, 1934. január 11.

Tisztelettel:

Vulcu I. Maxim s. k. egyes. elnök.

— **Bonyodalom az erdélyi és bánági ital-
mérési engedélyek körül.** Az erdélyi és bánági
italmérési engedélyek kicserélése körül megint
súlyos bonyodalom keletkezett. A bonyodalmat
a monopolgazgatóság december 4-én kelt 42300.
számu rendelete idézte elő. Ez a rendelet ugyanis
megint felfüggesztette az összes erdélyi és bánági
italmérési engedélyek kicserélését. Ismeretes az
a sokféle intézkedés, amely az italmérési engedé-
lyek kicserélésével kapcsolatban már napvilágot
látott. Először az összes italmérési engedélyek ki-
cserélését rendelték el. Azután egy távirati ren-
delkezés alapján felfüggesztették a régi magyar
italmérési törvények és rendeletek alapján ki-
adott engedélyek kicserélését, kétségtelenül azzal
a szándékkal, hogy ezeket kivételesen kedvezőtle-
nebb elbírálásban részesítsék. Az Erdélyi és Bán-
ági Kereskedelmi Testületek Szövetségének in-
tervenciójára azután ezt a rendeletet visszavonták
és megint az összes italmérési engedélyek kicseré-
lését rendelték el. A mostani rendelet megint más-
kép intézkedik. Most, tekintet nélkül arra, hogy
mikor kelt az italmérési engedély, milyen rezsim
alatt adták ki azokat, az összes erdélyi és bán-
ági italmérési engedélyek kicserélését felfüg-
gesztették.

— **A sütőiparosok bálja.** Az aradi Sütőipar-
osok Szindikátusa vasárnap este pompásan si-
került bált rendezett az Iparos Otthon nagy-
termében. A tágas terem, amely izlésesen és
stílusosan kis percekkel volt feldiszlítve, már a
kora esti órákban megtelt distingvált közön-
séggel. A tánc „Kerek ez a zsemle” csárdással
kezdődött és a kitünő ötlet elég volt ahhoz,
hogy az első perctől a legjobb hangulat alakul-
jon ki. A nagyszámu rendezőgárda: Takács Ist-
ván, Schwartzberger Desző, Weiss Szigfrid,
Batoke Rudolf, Kárpáti Béla, Rétfalvi Adolf,
Böfénovics Klimus, Dörner József, Dietrich
Béla, Ribarovics Ispas, Fischer József, Mészáros
György, Gazsi József, Weiss László és még so-
kán alóban dícséretre méltó munkát végeztek,
mert a nagyszerű táncmulatság semmi kívánni
valót nem hagyott. Az agilis rendezők több meg-
lepetéssel kedveskedtek, így éjfélkor ropogós
pérec osztás volt. Ifj. Gécz József és cigány-
zenekara szintén nagyszerűen megálta a helyét,
mert szakadatlanul vidám hangulatban folyt a
tánc, amely a kora reggeli órákig tartott. A bál-
on megjelent a timisoarai testvér-szindikátus öt
tagu küldöttsége is, amely a legnagyobb elragad-
tatást fejezte ki a bál sikeréért és a rendezők
nagy munkájáért.

— **Utazási kedvezmény a lipcsei vásárra.** A
CFR vezérigazgatósága közli, hogy a lipcsei min-
tavására utazók számára 50 százalékos vasúti
jegykedvezményt engedélyez. A kedvezmény ér-
vényes a Románia átutazó külföldiek számára is.
A kedvezményt a visszautazásnál kell érvényesí-
teni. A kedvezmény kocsiszámlára és utvonatra
való tekintet nélkül érvényes.

Nem az számít, hogy hány segédet tart, hanem az, hogy tud-e tanon- cot tartani a tanonctartó mester

Irta: REINHART GYULA.

A legsötétebb ókortól fogva, amióta csak
iparosok vannak a világon, az iparosok három
rendbe voltak osztva: inások, legények, mesterek.
Az egyik fokból a másikba való fellépés bizonyos
tudást követelt meg, amit csak hosszabb gyakor-
lat által lehetett elsajátítani. Szigorú vizsgákon
kellett az inasnak és később a legénynek átesnie,
hogy a mesteri címet elnyerje.

Csodálatos módon, míg a többi foglalkozási
ágak, amelyek nagyobb tudást s előképzettséget
igényeltek, már régi időkben is rendszeres iskolai
oktatás útján nevelték utódait, addig a kéz-
műipar a mai napig is egymaga neveli azokat, a
kik hivatva vannak a nyomdokába lépni.

Az ipariskolák, amelyeket a célból létesítet-
tek, hogy ezt a ténylet az iparos válláról levegyék,
nem nevelnek iparosokat. Csak az aradi fa- és
fémipari iskolára hivatkozom, amely több mint
harminc éves fennállása óta a tanítványok egész
tömegét bocsátotta útjára és még sincs egész Ara-
don husz önálló iparos, aki ott nyert végbizonyít-
ványt.

A tanoncok nevelése és oktatása mindenkor
a mester kötelessége volt, mert az inasok a mes-
ter atyai hatalma alá tartoztak, de különben is
érthető, hogy mindig a legmagasabb fokot álló-
nak kellett foglalkoznia a jövő generáció ne-
velésével. Ezt a munkát nem lehet és nem is sza-
bad félre képzni, sokszor az inasfokot alig meg-
haladó legényre bízni.

A géptechnika fejlődésével az ipar nagy vál-
tozásokon ment át. A gép igen sok kézi munkát
végzett el és a gépek kezeléséhez nem kellett olyan
hosszu tanulási idő, sőt bárki, minden előképzet-
tség nélkül, néhány óra alatt megtanulta, hogyan
kell a gépet kiszolgálni és a gyári munkások fog-
lalták el a legények helyét. Ekkor már csak a fi-
nyasabb összeépítő és bevégző munkákhoz kellet-
tek szakiparosok.

A gyárak, ha fel is vettek inasokat, természe-
tesen ebből a fiatal generációból nem nevelhettek
olyan iparosokat, akik az egész iparcikket a mun-
ka elejétől végéig maguk tudták volna elkészí-
teni. Ezek az inasok felszabadulásuk után csak
kiegészítői tudtak lenni a gépeknek. A kézműipar-
ra várt tehát ebben az újabb időben is a feladat,
hogy ne csak a maga számára, hanem a gyárak
részére is szakképzett iparosokat, illetve legénye-
ket és mestereket neveljen.

A gazdasági konjunktúra idején nagy szük-
séglet állott be jó szakmunkásokban s minthogy
a kereseti viszonyok akkor igen jók voltak, a
fiatalság tömegesen ment ipari pályára. Az ipar-
os műhelyek ezekben az években nagy számban
képezték ki az új sarjadékokat, de a gazdasági vál-
ság beálltával nem tudták a közben felszűrni új
nemzedéket foglalkoztatni, ami azok munkanél-
küliségéhez vezetett. Ezek a munkanélküliek ek-

kor abban látták az okot, hogy ők nem kapnak
munkát, mert az inasok foglalták el előlük a mun-
kahelyeket. Ekkor a tanonctartás szám a parasztok, il-
letve a tanoncok tartásának korlátozása lett a
jelszó, amelyet a munkakamarákban tömörült
munkások adtak ki és ezen elgondolásukhoz meg-
nyerték a kisiparosokat is, akikkel elhitették,
hogy egyéb baj nincs, minthogy Péter két segéd
mellett négy tanoncot tart, Pál pedig 3 segéd mel-
lett ötöt s ezáltal állott be az a túltermeles a szak-
munkásokban, amely nem engedi, hogy a munkanél-
küli munkás munkához jusson.

Igaz, hogy a szociáldemokrata munkások már
a múlt század nyolcvanas éveiben hirdették ezt
a tant és a legmélyebb szakszervezeti életet élő
nyomdászok már ekkor mindent elkövettek, hogy
a tanoncokat a nyomdász-párházról elbocsassák.
Később a kollektív szerződésben szigorúan kor-
látozták a tanoncok létszámát és a gazdasági vál-
ság beálltával mégis éppen úgy munkanélkülivé
vált a nyomdászok nagy része, mint ahogy ez a
többi iparágakban megtörtént, amelyekben nem
volt korlátozva a tanonctartás.

Ez az orvosszer tehát csődöt mondott és nem
kívánatos az alkalmazása most sem, amikor szí-
rénhangon kínálják a Munkakamarák vezetői.

A tanoncenevelés kérdésében nem az a döntő
tényező, hogy a mesternek hány segéde van, ha-
nem az, hogy van-e tehetsége arra, hogy jó ipar-
osokat neveljen.

Súlyos teher, amit az iparos nem vehet ma-
gára, az a kívánság is, hogy a tanonc felszaba-
dítása felett egy bizottság döntsön, amelyben
egyenlő számban vannak képviselve munkások és
munkaadók, nem is említve azt a súlyos kötele-
zettséget, hogy a mester felszabadított tanoncot
annak felszabadulása után még egy évig mint se-
gédet is köteles legyen alkalmazni.

A tanonctartás ma már nem jelent hasz-
not a mester számára, hiszen a tanonc a hét het
munkanapjától kettőt talán éppen akkor, am-
kor a legnagyobb szükség volna rá, a tanonci-
kolában tölti el. Ezt bizonyítja az is, hogy a ta-
noncok létszáma a két év előtti létszám felére
csökkent. Egyes iparágakban egyáltalán nincs ta-
nonc, a mesterek nagy része vonakodik tanoncot
tartani. A külföldön a jó tanoncotakat nevelő me-
stereket nemcsak megbecsülik, hanem értékes ki-
tüntetésekben és jutalmakban is részesítik.

Téved, aki azt hiszi, hogy az ipart mentjük
meg, ha az ifjúságot elzárjuk az ipari pályától.
Ellenkezőleg, lezüllesztjük iparunk szintjét, nap-
szamosokká züllesztjük azokat, akik jobb sorsu
lennének érdemesek.

Saját érdekében vigyázzon az iparosság, hogy
ne tereljek arra az útra, amelynek végén saját
romlása következik be.

— **Impregnált lőszórszita a szabóiparban.**
Régi panasza a szabóiparosoknak, de magának a
közönségnek is, hogy a lőszórszíták számai a sző-
vetekből kibujnak, a szíták a belső béléséktől el-
válnak, megtörnek, miáltal a ruhák nagymérték-
ben veszítenek eredeti tartásukból. Egyes gyárak
most új cikkel kísérleteznek, amennyiben impreg-
nált lőszórszítát hoztak forgalomba a hibák ki-
zárása céljából. Az új szita egyik oldala a belső
béléshez odatapad. A cikk ára nincs általánosan
elterjedve és teljesen kipróbálva.

— **20 százalékkal drágább lett a sellakk.** A
vegyszer piacán, különösen a tropikus égőv alól
importált cikkeken hirtelen ugrásszerű emelkedés
észlelhető. Ennek oka a dollárhígítástól való
félelem, a spekuláció, a tőkének áruhába fektetés
formájában való átmentése. A sellakk ára 20 szá-
zalékkal, a kakaóbab 10 százalékkal, a nyersgum-
mi 30-40 százalékkal emelkedett. A belvárosi pia-
con az utóbbi hetek élénk üzletmenete után több
szállásforgalomban szűnt meg.

— **Érdekes tanfolyam.** Lucez Gyula, Sft.
Gheorghe ipartestületének agilis elnöke, aki egy-
ben a város tűzoltó testületének főparancsnoka
is, azoknak az önkéntes tűzoltóknak, akiknek há-
boru esetén nem kell bevonulniuk, tanfolyamot
rendezett a gázamadás elleni védekezésről.

— **Pincérek kötelező egészségügyi vizsgálata.**
Az egészségügyi törvény értelmében kötelező a
kávéházi és éttermi felszolgáló személyzet férfi
tagjainak egészségügyi felülvizsgálata. Cucu
Vazul dr. intézkedésére január végéig valamennyi
pincér köteles a betegsegélyező pénztárnál meg-
jelenni, ahol tbc és vérbaaj irányában vizsgálják
meg őket. A vizsgálatot minden negyedévben meg-
 kell ismételni. A mulasztókat súlyosan megbir-
ságolják. A betegeket sürgősen eltanácsolják
munkahelyükről, nehogy a felszolgáló, étellel
és itallal érintkezve, a megbetegedett munká-
sokat fertőztessék.

Racionalizáljuk a butortermelést

A szódával oldott hidegenyv után a pannel házi készítése a butortermelés olcsóbbá tételének legfontosabb tényezője

Mint már az előző cikkemben is említettem, a hegemonia megőrzése végett nagyon fontos a minőségben változatlan, de árban csökkenő termelés. Mint első lépést, a szódával oldott hideg enyv bevezetését jelöltem meg.

Második és fontos lépés a pannel házi készítése. Mindnyájan tudjuk, hogy a pannelből készült butor kevésbé hajlamos a hullámosodásra és a vetemedésre, mint a deszkából készült. Használata mentesíti a mestert a deszkaszabás, kettévágás, megeresztés (fugolás), egyengetés, (abrichtolás) és blindelés időtrábló művelei alól. Gyorsabban megy a munka, többet tudunk termelni, üzemi költségünk jobban megoszlik, tisztességesebb haszon és olcsóbb ár az eredmény.

Azonban a kartell itt is, mint általában minden asztalos anyagnál leszedi a tejfelt. Egy négyzetméter pannel ára készpénzfizetés mellett 200 lej. Ugyanez, ha géppel nem rendelkező kismester házilag állítja elő, 140—150 lej. Ha alapul vesszünk egy — mondjuk — 3 segéddel és néhány tanulóval dolgozó üzemet, a differencia 18—22 ezer lejt jelent évente. Tehát majdnem annyit, mint a kisüzem évi üzemi költsége. Elképzelhetjük ezek után, hogy mit keres a pannelgyártó furnirgyár, amelynek lényegesen olcsóbb anyagbeszerzési lehetősége van, mint a kismestereknek, azonkívül saját gépekkel és jó présekkel vannak felszerelve. Nekik tehát nem 140, hanem 85—90 lejbe kerül négyzetmétere.

Készítsünk tehát saját magunk pannelt. Gyártási módja nagyon egyszerű, olcsó segédmunkás is könnyen elvégzi. Fontos a lehetőleg kihulló, görcsmentes, száraz anyag, jó vasbak és a megbízható márkájú szódás hidegenyv. Enyvezés után legalább két hónapig spándlizva tartandó. Itt jegyzem meg, hogy a gyári pannel nem mindig száraz, nem egy mestertársam szenvedett ebből kifolyólag tetemes kárt.

Ne dobjuk magunkat szabad prédául a furnirgyarak étvágyának, hanem ahol lehet, védekezzünk. Tulságosan nagy az ellentét a milliós tantiémeket fizető nagyvállalatok és az izzadtan dolgozó, a legszükségesebbet alig megkereső asztalos mestereink között. A tisztességes haszonnal olcsó árat csak úgy érhetjük el, ha minden adott-ságot kihasználva, szisztematikusan igyekszünk termelésünket olcsóbbítani.

Magister Arcularius.

NEM ENGEDÉLYEZIK A TERMELŐKNEK A BOROK KEVERÉSET ÉS ÉDESÍTÉSÉT.

A Romániai Bortermelők Szövetsége évi rendes közgyűlését az idén Bucurestiben tartotta. Közgyűlés után Haghi Antal tartott előadást és rámutatott arra, hogy a bortermelők a termelés terén nem tudnak megfelelő eredményt felmutatni, mert a borkereskedők szervezeteikkel, amelyek jobban kiépítettek, törekvéseiket akadályozzák.

A közgyűlés végül az ideai borok minőségének kérdésével foglalkozott és a felszólalók egy része azt követelte, hogy a termelők az ideai rossz bort keveréssel és édesítéssel. A jelenlevő Theodorescu földművelésügyi kiküldött a kérést azonnal utasította el, hogy a szabad keverési és édesítési eljárás feltétlenül hamisításokra adna alkalmat és ezek a hamisítványok veszélyeztetnék a jó román borok hírnevét. **240 TAGJA VOLT, MA MÁR CSAK 110 VAN.**

Néhány szomorú adat Reghinul Sasesc kisiparának mai helyzetéről: Mult évben a kisváros 70 iparosa adta vissza iparengedélyét. Az ottani Magyar Iparos Egyletnek pár év előtt még 240 tagja volt, ma 110 van. Bálinth Endre egyesületi elnök minden lehetőséget megteszt, hogy az iparosság helyzete javuljon. Legutóbb karácsonykor intervenciót az ottani érdeklőknek, akiknek kész munkáját elvitték adóban. Az intervenció eredménytelen volt. Az egyetlen most töltötte be működésének 30-ik évét. A jubileumot fényes ünnepségek kísérték tartották meg. A kisváros iparossága nem veszítette még el optimizmusát.

Megszűnt a kompenzációs áru-forgalom, a kontingentálási rendszer nehézségei változatlanul tenmaradtak

A külfölddel való áruforgalom útjában soha nem állott még ennyire akadály. Hogyan lehetne egyszerűsíteni az import-export-engedélyek kiadását?

Bucuresti, január 17. Csak a háboru befejezését követő zavaros időkben volt annyi akadálya a külföldi államokkal való áruforgalomnak, mint mostanában, hogy a Banca Nationala intézkedésére beszüntették a kompenzációs alapon lebonyolított árucserét. A kontingentálás bevezetése óta a kompenzációs behozatal és kivitel volt szinte az egyetlen lehetősége a külföldi áruk behozatalának, de egyúttal a felesleges belföldi cikkek külföldi értékesítésének is. Sok román áru csak azért volt elhelyezhető külföldi piacokon, mert a vevő másképp nem tudott volna árut eladni Romániának. Az árucserének ez a módja megszűnt, mert a Jegybank azt tapasztalta, hogy az ilyen módon szerzett devizák egy tekintélyes része nem fut be a Banca Nationala pénztáraihoz. Külföldi árut azóta csak úgy lehet importálni, ha a belföldi vevő kontingenst szerez a vásárlandó külföldi áru a kereskedelmi minisztériumtól. Ezt az utat azonban mindenki kerülni igyekszik, mert hosszadalmas, bonyolult és költséges.

A helyzet tűrhetőbb volna, ha a kormány megvalósította volna a kontingentálási eljárás egyszerűsítésére vonatkozó terveit. Ez azonban nem történt meg, illetőleg

csupán az történt, hogy a minisztérium igyekezett kirekeszteni a közbenjárókat, de maga az engedélyezési eljárás így is nehézkes és körülményes maradt.

Az eljárás egyszerűsítésének radikálisabb módja az lett volna, ha a kormány bizonyos cikkeket teljesen kivesz a kontingentálás kényszeréből és behozatalukat szabaddá teszi. Vannak olyan szükségletei az ország termelésének, amelyeket

ki kell elégiteni, bármilyen megszorítások vannak is érvényben a behozatalra.

Ilyenek például a gyárak nyersanyag-szükségletei, amelyeket az országban nem termelnek sem elő nem állítanak. A nyersgyapot például kizárólag külföldön szerezhető be és ha ennek behozatalát megtiltanák, nemcsak a gyapotfonó gyárak állnának meg, hanem textilgyáraink is. A juta importja nélkül zsákokat nem tudnánk itthon előállítani, fémáruháztárainknak is vannak nyersanyagait, amelyek csak külföldön szerezhetőek be. Az ezek behozatalára vonatkozó kontingens-engedélyt nem is tagadhatta meg egy ízben sem a minisztérium, mi értelme van tehát a gyárakat és kereskedőket arra kényszeríteni, hogy ilyen cikkeket beszerzéséhez is végigjárják a kontingens-engedélyek megszerzésének kálváriáját? Nem feltételezhető a gyárakról, hogy ezeket a nyersanyagokat nagyobb mennyiségekben hoznák be az országba, mint amilyen mértékben arra szükségük van, mert nem is tudnának mit kezdeni a felesleggel.

Ugyanez áll bizonyos gépekre és gépalkatrészekre, amelyek gyorsan elhasználódnak, vagy sürűn cserélendők. Ezeket is fel lehetne oldani a behozatali engedély megszerzésének kötelezett ségétől legalább is bizonyos kvantumot meg nem haladó mennyiségre. Érthető, ha a kormány nem nyitja meg az országhatárokat a külföldi áruk korlátlan behozatala előtt, de viszont annak semmi értelme sincs, hogy a korlátozásokat olyar cikkekre is fentartsa, amelyek behozatala elő semmiféle rendszer nem zárkozhatik el, mert a hiányuk nagyobb közgazdasági kárt okoz, mint a behozataluk.

Nem szabad lefoglalni az ipari gépeket és szerszámokat

A pénzügyminiszter új rendelete az adók behajtására vonatkozólag fontos könnyítéseket tartalmaz.

(Bucuresti, Az Iparos tudósítójától.)

Az adók behajtására vonatkozólag 1933. május 2-án már megjelent egy pénzügyminiszteri rendelet, amely egész pontosan körvonalazza, hogy

miképpen kell az adókat behajtani.

A pénzügyminiszterium most újabb rendeletet adott ki, amely a májusi rendelkezés 32. paragrafusára hivatkozva, ismét és egész pontosan megállapítja, hogy az adó behajtása alkalmával

mit szabad a végrehajtónak lefoglalni.

A rendelet hét pontban sorolja fel a végrehajtás alól kivont vagyontárgyakat:

1. Nem foglalható le

az ágy, a hálóhely és a ruházat, amelyre az adóalany és családjának szüksége van.

2. Két ökör és egy tehén, vagy négy kecske, vagy hat juh, vagy egy disznó ugyancsak nem foglalható le. A választás az adós joga. Ugyasint nem lehet adóban lefoglalni azt a takarmánymennyiséget, amelyre a meghagyott állatoknak két hónapra át szükségük van. Ugyancsak kiveszi a rendelet a foglalás alól a vetőmagot is.

3. Mentés a foglalás alól a kocsik, vagy a szekerek, a csónak, az eke és hasonló munka- és szállítási eszközök.

4. Nem foglalható le a könyvek, amelyekre az adóalanyak foglalkozása gyakorlása közben szüksége van. Teljesen közömbös, hogy milyen természetű könyvek ezek a kivételezett könyvek.

A meghagyott könyvek értéke azonban a tízezer lejt nem haladhatja felül.

Az 5. pont szerint

nem foglalható le a gépek, szerszámok és eszközök, amelyekre foglalkozása gyakorlásánál az adóalanynak szüksége van.

A meghagyott szerszámok és eszközök értéke azonban nem haladhatja túl a tízezer lejt,

az adós azt a jogot kapja, hogy maga határozza meg, mely szerszámait és gépeit akarja a foglalás alól mentesíteni.

6. Nem foglalható le a hadfelszerelési tárgyak.

7. Végül kiveszi a foglalás lehetősége alól a rendelet a bányaművek lényeges alkatrészeit. Ennek a kivételzésnél a rendelet hivatkozik az 1929. március 27-én hozott bányatörvény 46. paragrafusára.

A miniszteri rendeletnek sok hiányossága van. Mindenekelőtt

ott hiányos a rendelet, hogy csak tízezer lejt értékű gépet, műszert és szerszámot mentesít a foglalás lehetősége alól.

Ha az iparosnak gépe, az egyetlen gépe, amelyre feltétlenül szüksége van, 12.000 lejt értékűt képvisel, az adóhivatal már lefoglalhatja azt? Mindeztől függetlenül is azonban, megvan a rendeletnek az az előnye, hogy világosságot és bizonyosságot teremt és így az adóalany nincs kitéve annak, hogy a végrehajtók és adófelügyelők különbözőképpen értelmezzék a törvényt.

A Bánság iparossága husz pontos memorandum a prefektusok értekezlete előtt

A timisoarai kisipari szindikátus memorandumát Nistor Demeter dr. prefektus Bucurestibe vitte.

Január 17-én az ország prefektusai Bucurestiben értekezletre gyűltek össze, amelyen az egyes országrészek aktuális kérdései kerültek megvitatásra. Ebből az alkalomból Nistor Demeter dr. timisoarai prefektus felszólítására az ottani kereskedelmi és iparkamara felhívta a timisoarai ipari munkaadók szindikátusának vezetését, hogy memorandumban foglalják össze az iparosság panaszait, sérelmeit és kéréseit. Az ipari munkaadók szindikátusa el is készült ezzel az emlékirattal és mintegy husz pontba foglalva a következő kívánásokat terjesztette a kereskedelmi és iparkamara elé:

1. A betegsegélyző rendszerének megváltoztatása olyan értelemben, hogy vezessék be a feltételes tagságot, a szabad osztály- és orvosválasztást, töröljék azt a szakaszt, amelynek értelmében a munkaadó köteles munkásának betegsége első hét napjában teljes fizetését folyósítani, azonkívül a betegsegélyezési pénzegeket a tőzsdék útján is árulják.

2. A munkakamarából a kisipari szekciót azonnal vonják ki.

3. Az ipartestületek autonóm jogát tartsák tiszteltben, annál is inkább, mert ezek hatósági teendőket végeznek.

4. Önálló kisipari kamara felállítása.

5. A kisiparosok számára külön államtitkári állást létesítsenek, amely lehet tiszteletbeli is. 500.000 kisiparos kívánja ezt Romániában.

6. Az összes eddigi forgalmi adóbüntetések amnesztialása.

7. Az iparos felmentése a kötelező könyvvizetés alól.

8. A forgalmi adótörvény a kisiparosokra vonatkozó tizenkettődik szakaszának törvény szerinti tiszteltben tartása.

9. A süttőiparosokat mentesítsék a forgalmi adó fizetése alól és ezt hárítsák át a malmokra, illetve a fogyasztásra kerülő lisztre.

10. Az adótörvényt módosítani kell, még pedig a következőképpen:

a) a kisiparos a változott viszonyokra való tekintettel még akkor is kérhesse az adó revízióját, ha történetesen a patenta fura alá tartozik és a három esztendő még nem járt le;

b) az adóirányító, verifikáló és felelősségi bizottságoknak elnöke egy bírő legyen, emellett rendes és pótló tag szerepeljen, akik az iparkamara és a szakmai jogi személyiséggel rendelkező érdekeltségek véleményezése alapján kerülnek a bizottságba. Mindehárom tagnak azazvati joga legyen. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. Az államkincstár mindhárom fórum előtt csak mint referens szerepelhesen;

c) az összes adónemeket egyégesíteni kell;

d) a felelősségeket legkésőbb két hónapra halasztani kell. Addig a már kivetett adót kell fizetni;

e) az ipari szerzőjogi és az öt évről szóló törvények megváltoztatása kell a foglalat alól;

f) az adónyugták rendszerét törölni kell és azok helyébe adókönyveket kell életbe léptetni, amelyek az összes adónemeket be kell jegyezni, valamint az adófizetést is.

11. Sürgősen törvényt kell készíteni az ugynevezett kintár iparosok munkájára vonatkozólag. A kintár és rendelő ellen szigorú büntetést kell kintárba helyezni. A szárazmunkát és az anyagot kell kintárba és azt a munkanélküli alap számára kell fordítani. Azonnali határozattal meg kell szüntetni az ilyen munkát, különösen az építőiparban. Minden községben és városban a „felépítési munkák ellenőrzésére és megakadályozására” felhatalmazást kell adni, amely az iparkamara nézőpontja alatt működik a professzionális munkaadó- és munkásszervezetek bevonásával.

12. Az eddigi munka végeztén vonatkozó

törvény nincs a városi, hanem a vidéki és vegyes járásbíróságokra is kiterjedjen.

18. Kivétel nélkül egyenlő elbánás érvényesüljön az ipari adósságokra vonatkozólag és az ipari adósságok is olyan rendezés alá kerüljenek, mint a többi adósságok.

14. A tisztességtelen verseny ellen hathatósan meg kell védeni az iparosokat, azonkívül büntetni kell a könnyelmű adóssokat, akik hitellel dolgoznak.

15. Az üzérkedési törvényt meg kell szavazni, a maximálást el kell törölni.

16. A vasárnapi munkaszünetet fel kell függeszteni a borbély- és fodrászüzletekre vonatkozólag.

Unser Klein- und Grossgewerbe im Senat

Wer ist in Vertretung der Gewerbe- und Arbeitskammern in den Senat gewählt worden. Samoil Alexandru, der erste Senator aus dem Gewerbestande. Der Gewerbestand Siebenbürgens und des Banates begrüsst den Landesführer der Gewerbetreibenden.

Wie hat der einfache Spenglermeister aus Bucuresti nach zehnjähriger ausdauernder öffentlichen Tätigkeit diese hohe Würde erreicht.

Von JULIUS REINHART.

Selbstverständlich interessieren uns die politischen Wahlen gar nicht, sondern die Vertreter des Handels-, Gewerbe- und Arbeitskammern, anders ausgedrückt, wer in den kommenden vier Jahren die Gewerbetreibenden des Landes im Parlament vertreten wird.

In den industriellen Abteilungen der Handels- und Gewerkekammern hat im Wahlbezirk Bucuresti der gewesene Minister für Handel, Mihail Manolescu, Generaldirektor der Nationalbank, die Mehrheit gegen den Schuhfabrikanten Mocanu errungen. Im Bezirk Cluj war Constantin R. Mircea, Generaldirektor des Ugir, der einzige Kandidat, und so war seine Wahl einstimmig. Im Wahlbezirk Galati hat Max. Ausnit, der Obman des Eisenindustrie-Trustes, gegen den Ing. Orghidan gesiegt, und endlich war im Wahlbezirk Cernauti eine einstimmige Wahl, wo Iosif Vihoici in den Senat gelangte.

Im Wahlbezirk Bucuresti errang von den vier Kandidaten der Kleingewerbetreibenden, Samoil Alexandru die Mehrheit. Im Wahlbezirk Cluj siegte der Kandidat der Arbeiter Iosif Jumanca überlegen. Interessant war die Wahl im Bezirk Galati, wo zwei Minister für Arbeitswesen, Chirculescu und D. R. Ioanitescu im Kampfe standen, und letzterer siegte; und endlich wurde im Bezirk Iasi Alfons Heroveanu zum Senator gewählt.

Der Kleingewerbestand hat also auch im Senat einen Vertreter in der Person des Spenglermeisters Samoil Alexandru, der wahrscheinlich die Beschwerden und Wünsche der Gewerbetreibenden am besten kennt.

Nicht nur weil Er selbst Kleingewerbetreibender ist, sondern weil Er schon mehr als 10 Jahre den Verband der Kleingewerbetreibenden leitet. Diesen Verband hat Er selbst organisiert, aufrechterhalten und mit Presse versehen. Auch Er hat die Bankanstalt der Kleingewerbetreibenden in Bucuresti gegründet und geleitet. Samoil Alexandru hat also alles getan, was man im Interesse des Kleingewerbestandes machen

17. Törvényes intézkedéseket kell életbe léptetni, hogy a betipiacokon csakis olyan iparos vehessen részt, aki iparigazolvánnyal rendelkezik és saját készítményeit árulja.

18. Bocssásának amnesztit ki az iparosok hátszalékos adóira.

19. A munkaadók szindikátusának vezetősége állást foglal a munkába állítandó munkások orvosi vizsgálata ellen, mert az az építőiparban egyáltalán, de a többi iparban is keresztülvihetetlen — az élelmezési iparon kívül.

20. Az iparosok nem fogadhatják el a munkügyi miniszterium dec. 12-iki 94.561 sz. rendeletét. A rendelet, amely a munkanélkülieknek a munkaadók részéről való kötelező támogatásáról szól, az ipari termékek 0.05 százalékkal való drágulását jelenti, amely a mai nehéz időkben a versenyképesség rovására megy. De az inkasszó elvégzése is a munkaadókat terheli, ez alól is legyenek az iparosok mentesítve. A munkanélküliség kérdésében a munkaadók nem illetékesek, ezért nem jogos a munkaadókat ilyen adminisztratív és pénzügyi terhekkel sújtani.

Az iparosok remélik, hogy a prefektusok értekezletén panaszukat a kormány meghallgatja és amennyire lehetséges, orvosolni fogja.

konnte. Er führte Deputationen zu Ministern, Er rief Kongress ein, Er leitete diese, begrüßte die ebendort erschienenen Ministern, sowie auch die entsandeten Behörden. Er arbeitete alle Eingaben aus und unterbreitete auch diese. Er war der Veranstalter und Redner der Bankette und Er führte nach Ablauf der Kongresse die Gewerbetreibenden zu Ausflügen. In Arad war Samoil Alexandru zum erstenmal im Jahre 1922. Damals hielten die Kleingewerbetreibenden des alten Königreichs zum erstenmal einen Kongress in Sibiu und besuchten nachher die Städte Arad, Timisoara und Resita. Seitdem war Samoil öfters in Arad. Letztlich im vergangenen Jahre mit dem Minister Ioanitescu, wo Er im Interesse der Arbeitskammern unter den Gewerbetreibenden Stimmung machte. Die Arbeitskammern haben sich gebildet, in diesem Jahre sogar schon Senatoren gewählt und Samoil Alexandru ist als der gewählte Senator der Arbeitskammer Bucuresti in das Parlament gelangt. Er erreichte nachährlicher Arbeit, nach ausdauernder und begeisterten Kampf, nach vielen Demütigungen und leidenschaftlichen Angriffen, — auch von seitens seiner Kollegen — das, was kein Kleingewerbetreibender bisher erreichte. Man wollte ihm nicht mehr zeigen, dass Er mit Kopfhöhe sie überragte.

Ich werde nie vergessen, wie der Minister für Arbeitswesen Trancu Iasi in 1924 im Rahmen des Kongresses in Bucuresti ihm einige Rüge erteilte, — wie man vielleicht noch keinen Menschen beleidigt hat, — und nicht einmal erlaubte, dass Er sich rechtfertigte. Samoil verliess mit gesenktem Haupte den Kongress.

Der seit so geraumer Zeit Mühe nicht lassend für seine Genossen kämpfte, wird würdig diesen Posten — der ihm gebührt — behaupten.

Jetzt wo wir nach der Wahl ihn begrüßen, wünschen wir ihm, dass wir uns in seiner Person nicht täuschen. Denn wenn wir uns nicht täuschen so wird Herr Senator Samoil Alexandru gute und erfolgreiche Arbeit leisten.

Legszöbben mos, vasal, fényez

BUTTINGER TERÉZ gőzmosódája

Arad, Strada Consistorului 35:
In curtea. Az udvarban

— „A modern cipész” címen Dáner Lajos, az ismert iparosvezér szerkesztésében igen tetszetős kiállítás és tartalomban is magas színvonalu három nyelvű szaklap első száma jelent meg Brasovban. A testvériapöt, amelynek az a célja, hogy mint a Dáner Lajos vezetése alatt Brasovban székelő országos szövetség orgánuma, a szakma országos mozgalmát irányítsa, örömmel üdvözljük. Hiszünk, hogy az intelligens cipésziparosság rövidesen meg fogja szeretni és gondoskodik arról, hogy a lap felkes és önzetlen alapítót megfelelő támogatásban részesítse, hogy a lapot rendszeresen meg tudják jelentetni.

KNEFFEL

fa és széndzlete
Bul. Regele Fera nand 1. 27.

Versenyárahon házhoz szállit 2 éves
száraz tűzifát, salon darabos kőszet-
nel, salon dió kőszet, külön minőségű,
„tojás brikk”, száraz vasaló
faszén.

— Uj borotválási világrekord. Számos napilap közölte, hogy Piray Károly muraaszómbati borbély egy vendégét tizenegy másodperc alatt borotválta meg. Az uj világrekordot fentartással közöljük.

A tél már nem hoz gondot,

végi ruhalmat

Hospodár-hoz küldöm

attestem i, vegyileg tisztítani.
Arad, Strada Stiorescu 13.
és Strada Eminescu 3

Jótekonysági egyesületek

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja Igazgatósága tudomásul adja, hogy további intézkedésig tagjai sorába felvesz egészséges egyéneket a „B” csoport kiegészítésére Arad és környékéről. Jelentkezés a csoport irodájában, Iparos Otthon épület, Str. Bratianu 18. földszint.

Felszólítjuk ugy az „A”, mint a „B” csoport azon tagjait, kiknél lakásváltozás történt, hogy uj címüket a további pontos pénzbeszedés végett irodánkban saját érdekükben jelentsék be.

Az igazgatóság értesiti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14 és 15-ik §-a értelmében a tagsági joguk automatic megsszünik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

Közöljük, hogy az „A” csoportban 742 Ficzy Pálné, 743 özv. Nadabán Pálné, 744 Weisz János és a „B” csoportban 735 Hunyady János, 736 Stoián György, 737 Ficzy Pálné, 738 Máncs Sándorné elhunyt tagjaink után esedékes a fizetés.

Szépen kidolgozott, száraz sütőlapátok

18-22 cm. vekni- és pereclapát — — — — — Lel 55 —
23-29 cm. vekni- és pereclapát — — — — — Lel 60 —
30-34 cm. kenyér- és zsemlelapát — — — — — Lel 70 —
35-37 cm. kenyér- és zsemlelapát — — — — — Lel 80 —
38-39 cm. mundaipát — — — — — Lel 100 —
40-44 cm. mundaipát — — — — — Lel 110 —
nyél nélkül, ab Arad állomás,
csomagolva szállítja.

Weisz Siegfried Arad, Strada Alexandrescu

A jövőben a Nemzeti Bank is ellenőrzi az exportot

Harminc nap alatt kell beszoigáltatni az export-valutát. A számla-ár és a külföldön elérhető átlag-ár vitája.

Bucuresti, január 18. A kormány uj rendelkezést léptetett életbe, amely szerint a kiviteli ellenőrzését ezentul nemcsak a vámhivatalok végzik, hanem a Nemzeti Bank tisztviselői is. Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy így ellenőrizzék, vajjon az exportörök a kapott valutát a Nemzeti Banknak valóban be is szolgáltatták. Így akarja a kormány, illetőleg a Nemzeti Bank megakadályozni, hogy akivitt árúért kapott deviza stg-forgalomba kerüljön és ezzel a lej külföldi árfo-lyama gyengüljön.

E rendelkezésnek megfelelően az exportörök a kapott devizákat 30 napon belül a Nemzeti Banknak beszoigáltatni kötelesek és a Jegybank a devizák beszoigáltatására csak igen méltánylást érdemlő esetben ad hosszabbítást.

Ezzel a rendelettel kapcsolatban a Nemzeti Bank kimondotta még, hogy a határállomások közelében levő és ott illetékes bankfiókok csak abban az esetben láttamozzák a kiviteli engedélyt, ha az exportör a Nemzeti Bank fiókjánál előbb bemutatja a devizával kötött előszerződését, sőt bemutatja később a végleges kötlevelet. Ugyanezen alkalommal az exportörnek igazolni kell azt az árat is, amelyet a kiszállított áruért elért.

A jövőben a Banca Nationala fiókjai nem

veszik egyszerűen tudomásul az exportra kerülő árú belföldi árát, hanem nyilvántartásba veszik az illető árucikknek külföldön elérhető átlagárát és az exportörnek annyi devizát kell beszoigáltatnia, amennyi e külföldi áraknak megfelel.

Ez a rendelkezés január 8-ika óta van érvényben.

Az ország kereskedői körei, különösen az exportörök, felzudultak e rendelkezés kapcsán. Azt állítják, hogy amennyiben a Banca Nationala ilyen merev rendszabályokat állit fel és a kiexportált áru ellenértékének beszoigáltatását nem az áru számlája szerint, hanem az áru külföldi átlagos árának megfelelően követeli, teljesen lehetetlenné válik az üzletkötés. De különösen lehetetlenné válik — mondják tovább — a kompenzációs üzlet, mert a Nemzeti Banknak nincsenek olyan szervei, amelyek az exportált árú ellenében importált árúkat megfelelően megbecsülni és felértékelni tudnak.

A romániai exportörök szövetsége a kiadott rendelet ellen a legerélyesebben tiltakozott, rámutatott arra, hogy ez a rendelet csak arra jó, hogy az ország exportját teljesen tönkretegyje és azt követelte ugy a kormánytól, mint a Nemzeti Banktól, hogy ennek az exportkorlátozó valuta-ellenőrzésnek vessen azonnal véget.

A devizaengedélyek kiadását a minimumra szorítja le a kormány?

Budapest, január 18. A „Pester Lloyd” jelentése szerint a román kormány azal a gondlattal foglalkozik, hogy devizaengedélyeket hosszabb ideig egyáltalán nem ad ki. E jelentés szerint a Nemzeti Bankhoz befolyó deviza-összegek arra sem elegendők, hogy az állam a maga apróbb külföldi tartozásait fizethesse és ezért határozta el a kormány, hogy a deviza-engedélyek kiadását a minimumra leszorítja.

Amennyiben a kormány — mondja a lap — ezt a rendszabályt valóban életbe léptetné, ugy egészen bizonyos, hogy Románia egész kereskedelmi rendszere elakad és mindazok a nemzetközi kereskedelmi szerződések, amelyeket az ország az utóbbi időkben kötött, semmivé válnak és megvalósíthatatlannokká válnak.

A Pester Lloyd jelentése végén megjegyji

hogy éppen ezekre a nehézségekre való tekintettel nem hiszi, hogy a román kormány a devizaengedélyek kiadását megszüntetné s ugy értesül, hogy amennyiben történnek is súlyosabb jelentőségű intézkedések, ezek a már kiadott devizaengedélyeket érinteni egyáltalában nem fogják.

Különösen furcsa volna — írja a lap —, ha az uj kormány ilyen intézkedéseket életbeléptetne, mert hiszen azzal a programmal jött, hogy a kiviteli kereskedelmen enyhíteni fog, már pedig ez a devizaengedélyek enyhítésnek egyáltalában nem mondható.

A zavaros helyzetben mindenesetre ki kell hangsúlyozni, hogy a fenti budapesti jelentést bukkaresti hírforrásunk még meg nem erősítette és így a devizaengedélyek teljes megszüntetésének hírét egyelőre fentartással kell fogadni.

Aradi iparosok találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

Építetők figyelmébe!!

Ha építeni jót, olcsón akar,
forduljon bizalommal

Kalousek és Vandracssek
építész céghez.

Elvállal e szakba vágó legmodernebb és leggye-
gyeszerűbb építkezést szolid árban. Alapítva 1905

Iroda Str. Av. I. Sava 9.

Ugyanott 1-3 szobás modern lakások, uj épületek
ben május 1-re kiadók.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Preziziós szerkezetek
készítése.

LADISLAU

ASSAEL LÁSZLÓ

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radet 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit.
Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Tanoncot szegődött, szabadt és más hatósági funkciót végez Sfântu Gheorghe városban a munkakamara

Haldoklik a kisváros hatáskörét veszített nyolc éves ipartestülete.

(Sfântu Gheorghe, Az Iparos tudósítójától.)
Néhány héttel ezelőtt a brasovi munkakamara fiókot állított fel Sfântu Gheorghe városban. Az iparosság kézzel-lábbal tiltakozott ez ellen, de nem használt semmit.

Alig fogott munkához az új intézmény, felőbb helyről rendelkezés érkezett, hogy

az iparostanoncot szegődtesse, szabadtát és más iparos ügyek intézését azonnal vegye át az ipartestülettől.

Es a rövid intézkedés egy csapásra bizonytalanra tette az 1926-ban alakult a azóta szerepét közmegegyezésre bízott ipartestület további életét, mert

elvonta tőle a fenntartás anyagi lehetőségeit.

Az utóbbi időben a rendes menet szerint sem volt valami fényes helyzete ennek a fontos intézménynek. Az iparosságot egyre jobban pusztító gazdasági krízis csúnyán kigyomláta a tagokat. Még 1929-ben 470 rendes tagot tartott nyilván az intézmény, a jelen pillanatban 300 iparos szerepel a testület törzskönyvében, akiknek túlnyomó többsége annyira nyomorúságos helyzetben van, hogy tagsági díjait sem tudja befizetni.

Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni azon, hogy a leszegényedett iparostársadalom mihelyt értesült eddigi szervezete jelentős hatáskörének megvonásáról.

beszüntette a tagdíjak fizetését.

Ennek következtében az az intézmény, mely nyolc viharos esztendő alatt védte az iparostársadalmat érdekeit, intézte súlyos gondokkal terhelt ügyeit, fejlesztette kulturáját és megérdemelt társadalmi nivóra emelte tagjait,

kétségtelenül halálra van ítélve.

Pedig ez alatt a nyolc év alatt a kisváros ipartestülete

megalakította az iparosotthont, melynek egy millió lejfel telket és megfelelő épületet vásárolt. Termékekkel és önszolgáltató csoportot alakított 927 taggal és eddig 300 ezer lejt tartálékolt.

Es az a két eredmény csak egy része az agilis testület sikereinek.

A sfântu gheorghe-i példa — szerencsére, — nem általános. Tévedésen alapszik a sérelmes brasovi intézkedés. Reméljük, hogy Lurcz Gyula, a testület derék elnöke, rövidesen kijárja, hogy felőbb fórumok az intézkedést sürgősen orvosolják.

GÉPJAVÍTÁS UTÁN — FORGALMI ADÓ.

A pénzügyminiszter legújabb rendelete szerint gépjávitás után a gyáraknak és üzemeknek forgalmi adót kell fizetniük. A miniszter ennél a forgalmi adónál csak azt a könnyítést adja, hogy nem kell az egész javítási összeg, hanem csak harminc százaléka után a forgalmi adót befizetni. A minisztériumnak ugyanis az az álláspontja, hogy a gépjávitásoknál általában 30 százaléknál új anyagot használnak és ezek után az új anyagok után a forgalmi adót meg kell fizetni.

A FORGALMI- ÉS LUXUSADÓ REGISZTEREL.

A pénzügyminisztérium rendeletileg szabályozta, hogy mindazok a cégek és vállalatok amelyek a forgalmi és luxusadó rendelkezései alá esnek és ezzel kapcsolatban rendszeres üzleti könyveket vezetnek, ezeket a regisztereket, a mennyiben még van tüz lapjuk, 1934. évben is használhatják. Természetesen, hogy kötelesek az általános szokásokat betartani és az 1934. év január-elsején lejárt adózási évet a regiszterben lezárni és új évet nyitni.

Két hétre érkeznek Romániába a külföldi hitelezők szakértői

Február 1-én három pénzügyi és gazdasági szakértő érkezik Bucarestbe, ahol Roger Auboin részvételével véleményt dolgoznak ki az ország fizetőképességéről.

Bucaresti, január 17. Az új kormány első pénzügyminisztere: Brătianu Dimu által Párisban folytatott tárgyalások eredményeképpen az ország külföldi hitelezői három szakértőnek hozták küldését határozták el, mégpedig egy francia, egy angol és egy holland szakértőt. Tudvalevő, hogy a szakértők felkérése azért történt, mert Románia képtelennek jelentette magát arra, hogy külföldi tartozásait ugyanolyan mértékben fizesse tovább, mint eddig. Egyetlen agrár-állam nincs a világon, amely teljesíteni tudná a mai gabona-árak mellett régebben vállalt kötelezettségeit, amelynek szünetelnők kell mindaddig, amíg a világpiaci árak el nem érik ugyanazt a nívót, amelyen akkor állottak, amikor a kölcsönök felvétele történt. A külföldi hitelezők kénytelenek voltak belenyugodni a változhatatlanba, de azt kérték, hogy az ő szakértőik állapítsák meg: milyen mértékben csökkent az ország fizetőképessége és hogy nem tudna-e Románia nagyobb részleteket törleszteni tartozásaira, mint amilyeneknek fizetésére önként ajánlkozott.

A bucurestli kormányok nem sarkítottak el a szakértők ideküldésének terve elől, minthogy nem a fizetési szándék hiánya, hanem a valóban rossz gazdasági viszonyok akadályozták az államot abban, hogy kötelezettségeinek a külföldi hi-

telezőkkel szemben száz procentesen tegyen eleget. A kormánykrízis, majd Duca miniszterelnök szomorú halálának körülményei eltolták a külföldi szakértők ideutazásának időpontját, legutóbb pedig a Tatarescu-kormány kérte, hogy az utazás halasztassék el február elejéig. A hitelezők párisi szövetsége készséggel hozzájárult a halasztáshoz és közölte egyúttal azt is, hogy szakértői mindössze két hetet szándékoznak az országban tölteni. A három delegátus Roger Auboin-nak, a Banca Nationala mellé kiküldött állandó szakértőnek segítségével fogja munkáját végezni, melynek befejeztével jelentést adnak az tapasztalataikról. Es a jelentés helyetteseként fogja az állandó szakértő negyedéves riportját, amely ezúttal a szakértők munkája következtében el fog maradni.

A szakértők jelentésének elkészítése után román delegáció utazik Párisba Slavescu Victor pénzügyminiszter vezetése alatt, hogy a hitelezőkkel végleg megállapodjon a Románia által fizetendő annuitások nagysága tekintetében. Mindezeket a munkákat március 15-ig be kell fejezni, mert ezek eredményétől függ, hogy a jövő évi költségvetésbe a kormány milyen összeget szán be a kölcsönök törlesztési és kamatai fizetési összegeként.

Arad tiltakozik az alkalmazottak jogtalan balesetbiztosítása ellen

Arad, január 17. A munkáspénztári törvény végrehajtási utasításának vannak olyan pontjai, amelyek sérelmesek és törvénytelenek úgy a munkaadóra, mint az alkalmazottakra. A végrehajtási utasításnak ugyanis van egy rendelkezése; az alkalmazottak balesetbiztosítása, amely nincs is benne az alaptörvényben és így annak életbeléptetése törvénytelen. A végrehajtási utasítás szerint minden alkalmazott után, tekintet nélkül arra, hogy valamilyen magánbiztosító

intézetnél biztosította magát baleset ellen, 12 százalék külön biztosítási díjat kell fizetnie a rendes illetéken kívül. Ez a külön díj jelentős megterhelést jelent a munkaadóknak és az alkalmazottaknak és már meg is indult az országos tiltakozás a sérelmes rendelkezés visszavonására. Az aradi Iparkamara, csatlakozva az országos akcióhoz, szintén tiltakozik a jogtalan követés ellen, annál is inkább, mert az 1.2 százalékos biztosítási díjról a törvény sehol sem tesz említést.

Zsüri előtt vizsgáznak Arad konyhaművészei

Nagyaránya lesz a konyhaművészeti kiállítás, melyet fényes táncestély követ

Arad, január 17. Az aradi vendéglősök, sütlők, husiparosok és cukrászok bekapcsolásával rendezendő konyhaművészeti kiállítás iránt már most igen nagymérvű érdeklődés nyilvánul meg mindazok körében, akik nemcsak az ingyencfalatok, hanem a művésien szép tálalás hívei.

A kiállítás január 21-én délután 3 órakor nyílik meg az Iparos Otthon nagytermében, ünneplő keretek között. A kiállított tálakat az aradi Kereskedelmi és Iparkamara értékes díjakkal és oklevelekkel jutalmazza, amelyeket a gondosan összeállított zsüri ítél oda a legszebb ételek készítőjének. A bizottság élén dr. Groza János prefektus, Mateescu István iparkamarai elnök, dr. Ursu János polgármester, dr. Mega Romulus rendőrkészvezető, Reinhardt Gyula, az iparosok elnöke és a társadalmi alakulatok reprezentánsai állanak. A bizottság délután három órakor kezd meg munkáját, négy órakor pedig megnyílik a közönség számára is a kiállítás, amely előreláthatólag nagy feltűnést fog kelteni szebbnél-szebb készítményeivel.

Meglepetés lesz, hogy a közönség jelenlétében készítik el az erre a célra kiküldött előrendű szakácsok a szendvicseket. A mutatós ételek egész tömegében előreláthatólag a cukrászati ramekművek fogják a közönség tetszését megnyerni, már csak azért is, mert ezek a készítmények mindenki által megvásárolhatók. A likör és pezsgőkiállítás még ennél is élvezetesebb lesz.

A kiállítás betetőzése a 23-án este 9 órakor kezdődő pompás műsorral összehangított lesz.

MEGALAKULT SATUMAREN A CIPÉSZEK IPARI SZÖVETKEZETE

Satumarei tudósítók jelentik: A satumarei cipészek önálló ipari szövetsége „Victoria” név alatt megalakult és a járásbíróság jogi szemléletét elismerte. Az ipari szövetséget élén Móron István hitos törvényességi könyvszakértő áll. A szövetséget 500 lej névértékben üzletrészeket bocsát ki, melyek névre szólnak és amelyek után minden üzletév végén osztalékot fognak fizetni a haszonból. Az üzletrészt jegyző felek közből szükségletnél és javításnál 10 százalék kedvezményben részesülnek. Jegyzés alkalmával 50 lej, a hátralékos összeg pedig 1935. november 15-ig fizetendő. Az új vállalkozással kapcsolatban kézségesen közölik az ottani cipészek szakosztályának a cégről kialakult álláspontját.

FEBRUÁR

3

ARADI
IPAROSBÁL

HIREK

AZ IPAROS

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, fél évre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, fél évre 150 lej, negyed évre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árengedmény.

Redakcia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

Egy igaz művész

Irtta: IGNOTUS.

A kitünő magyar író „Tallózások” c. pompás cikksorozatából vesszük az alábbi részletet, amely a kézműipar megérdemelt megbecsülése mellett foglalkozik.

Oskar Kokoschka, előadásokat tart most Bécsben, hogy tegyék a nevelés magjává a kézi mesterséget. Nem mondhatom, mennyire egyetértek vele s mily természetes viszont, hogy éppen egy nagy és igaz művész tartja az emberi nevelés alfajának s omegájának a mesterséget. Mert a művész a mesterembernél kezdődik — a művész az a mesterember, aki tudja a mesterséget s tudni csak az tudja, aki szerelmes bele, aki benne él, és nem ismer egyéb életét, mint a mesterséget. Nem furcsa, nem is véletlen, hogy a festő mesterembernek céhe elejével ugyanaz volt, mint a festőművészeké, hogy a festőknek műhelyeik voltak, inasokkal és legényekkel: a festés és a festészet ugyanugy egy, mint az asztrológia s az asztrológia, mint az alchymia s a chemia — a lélek nélkül, mely az egyikből léleklizik, a másik is lélektelen volna. A mesterségek, a fogásaik, az ügyességeik, a javallatosságai azok, mik az embernek lelket, szárnyat s lendületet adnak, az anyag urává, a forma megteremtőjévé, tehát urrá s teremtvé teszik. Ezt a természet adja, hol az állat is mind mesterember, olyik, mint a takácsmadár vagy az építész-hód, csodálatos mesterember — csak éppen megáll egy pontnál, míg az ember tovább fejlődik. Nincs is kozmikusabb, mint nézni a mesterembert, ki tudja a mesterséget s — itt igaza van Kokoschának, amiért az embert úgy akarja nevelni, hogy mesterembernek neveli — karakternek sem tudok különbet. Mert a mesterség nem tűr csalást és szemfényvesztést, nem tűr féltudást s lelkiismeretlenséget, nem tűr leplezést, mert a végén minden kivilágosodik benne, nem tűr felszínességet, mert a használat adná meg az árát — a mesterséghez megszállottság kell, mely az emberét mindenestül átfűti, a mesterséghez gond kell, türelem, fegyelem, alaposág, pontosság és becsületesség — a jó mesterember mindig egész ember.

Másfél milliárd volt az állam decemberi bevétele. A pénzügyminisztérium kimutatása szerint a múlt év december hónapjában az államkincstár 1 milliárd 482 millió lejt vételezett be adók, illetékek és a monopóliumok jövedelme fejében a rendes — 77 millió 400 ezer lejt a rendkívüli költségvetés javára. A bevételek teljes összege 1 milliárd 559 millió lej.

A timisoarei iparosok háza-szövetkezet közgyűlése a közelmúltban folyt le Oprea János elnöke alatt. A közgyűlésen Cosma Aurél dr. előterjesztette az évi jelentést, a szárazmadásgok és a jövő évi költségvetési előirányzatot. A közgyűlés az összes jelentéseket tudomásul vette és az új elnökséget két évi időtartamra a következőképpen alakította meg: Oprea János, Kovács István, Olariu Péter, Szappanos Gyula, Vetterány Viktor dr., Bitto Ferenc, Sebestyén Béla, Hollinger Miklós, Rózsa Benő, Oppert Mihály, Bagyánszky János, Ecker József, Siegel Miklós, Lőrincz István, Popovici Imre, Potancz Jakab, Wekerle József, Hirschi Albert, Schwab Jakab. A felügyelőbizottság tagjai lettek egy évre: Gutu Simon, Fekete Mihály, Pascu János, Ily Kálmán, Rohlik Károly, Erhardt Péter, Huhn János, Sundhausen István és Muncilla Demeter.

Jogi személyiséggel bíró egyesületek vizsgálmi adója. A hivatalos lapban megjelent törvény alapján mindazok az egyesületek, amelyeknek a törvényszék elismerte a jogi személyiségét, kérhetik nyilvános előadásuk után kivetett vizsgálmi adójuknak 10 vagy 12 százalékra való csökkentését. Az engedélyt a kultusz- és pénzügyminisztérium adja ki. Az erre vonatkozó kérvényekhez csatolni kell a jogi személyiséget elismerő bírósági végzést és a polgármesteri, illetve a községi bírói hivatal bizonyítványát, hogy az egyesület tagjai román állampolgárok.

Ajánljuk versenyen felülálló géphajtó- és tömitő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádlí, butorszövet, plüss, arik, butorugó, mindentéle kárpitoskellékek. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.
Arad, u. Neuman ház

Részletes munkabeszüntetés a timisoarei Gyapjuiparnál a Bedeaux-rendszer miatt. Timisoaráról jelentük; Érdekes körülmények között e héten munkakonfliktus keletkezett a timisoarei Gyapjuipar üzemében. A gyár vezetőse már régebben kísérletezik a Bedeaux-rendszer bevezetésével és a napokban elhatározták, hogy a rendszert az egész üzemben, valamennyi munkateremben bevezetik. Erről egy hirdetményt függesztettek ki, amit azonban a legtöbb munkás el sem olvasott, úgy, hogy ma reggel, az új rendszer első napján, amikor a munkások megjelentek munkahelyeikre és már ott találák a Bedeaux-mérnököt, tiltakoztak ez ellen, majd a munkások nagyrésze beszüntette a munkát. A gyár vezetőse és a munkásság által kiküldött bizottság a munkügyi felügyelő jelenlétében tárgyalásokat kezdett és miután mindkét részlől a méltányosság álláspontjára helyezkedtek, rövidesen meg egyezés is jött létre. Ennek ellenére az egyik munkaterem munkásai nem vették tudomásul a megállapodást s nem voltak hajlandók ismét felvenni a munkát. Ertesülésünk szerint azonban a gyár vezetőségénél a vélemények a Bedeaux-rendszer alkalmazásának helyességéről megoszlának. Egyesek véleménye odairányul, hogy az említett rendszer nem alkalmazható minden gyárban egyformán; de különösen nem alkalmazható ott, ahol a termelés minősége a fontos. Eppen ezért lehetséges, hogy a Gyapjuiparnál eltekintenek a Bedeaux-bevezetésétől.

aranyoz
ezüstöz
nikkelez
bronzal
rezzel
horganyal
ónnal

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Rul. Reg. Ferdinand 63-65.
Dengli ház.

Szinházi és estélyi ruhákat fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Fiók: Strada Bratianu 11.

Csak a pénzügyminisztérium adhat adóhaladékot. Beszámoltunk arról, hogy az aradi pénzügyigazgatósághoz rendelet érkezett, amely arról intézkedett, hogy az adófizető közönséggel a legnagyobb kimélettel kell bánni és minden lehető könnyítést meg kell adni. Eppen most egyenesen meglepetésként hatott a pénzügyminisztériumnak most Aradra érkezett rendelete, mely szigorúan megtiltja a fizetési haladékok engedélyezését. A jövőben ismét, csak a pénzügyminisztériumnak lesz joga fizetési haladékot adni.

Ellentétes vélemények a Maros jegének felhasználásáról. A Maros folyóból nyert jeget minden esztendőben vegyi vizsgálat alá vetik, vajjon annak felhasználása nem ártalmas-e az emberi szervezetre. Az idén mintegy tizenhatszáz esetben állapították meg, hogy nagyobb tételben szállítottak a Maros jegéből. Nica Sándor dr., a vegyvizsgáló állomás vizsgálata alapján megállapította, hogy bakteorológiai szempontból a jég ártalmas anyagokat tartalmaz, vegyi tekintetben azonban felhasználható. Cucu Vazul dr. városi főorvos nézete szerint a Maros jege nem lehet annyira ártalmas, hogy ne lehessen felhasználni. Így egyelőre még nincs eldöntve, vajjon a jeget szállíthatják a Marosról, vagy nem.

Butorgyarak Butoriparosok Asztalosok

tapasztalták, hogy
legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szódával oldható

„FORTE” HIDEGENYV

Aradon kapható:

Bartos Miksa furnirüzlet
Steinitzer N. testékkereskedés

Az aradi behajtási pénzügyigazgató csak délután 10 órától 1 óráig fogad magánfeleket. Doctor Vazul behajtási pénzügyigazgató ezuton közli a közönséggel, hogy felek részére csupán délután tíz órától egy óráig áll rendelkezésre. A behajtási pénzügyigazgatót ugyanis reggel nyolc órától megszakitás nélkül az esti órákig, állandóan ostrom alatt tartják azok, akik ügyesbajos dolgaikat kívánják elintézni nála. Így, a tömegesen és a nap minden szakában jelentkező felek megakadályozzák azt, hogy a reggeli órákban tisztviselőivel együtt zavartalanul átvehesse a postát és abban is, hogy a pénzügyigazgatóság belső ügyvitelét teljes figyelemmel irányíthassa. Ezért vezette most be a pénzügyigazgató, hogy feleket csak a fenti időpontban fogad — minden nap.

Varjassy Lajos dr.: A dunai államok szövetsége. A fenti címen a közelmúltban igen tartalmas füzet jelent meg Aradon. Szerzője, aki mozgalmal karrierjére innen Aradról, mint az itteni iparkamara főtitkára indult, régi ismerőse az aradi iparosoknak, de a későbbi kereskedelmi minisztert, aki a háboru után igen élénk szerepet játszott Bucurestiben is, minden újságolvasónak volt alkalma megismerni. A könyvecskében a szerző igen érdekes megvilágításban tárgyalja a közeli száz éves problémát, amely az utóbbi évek folyamán egyre aktuálisabbá válik. A füzet ára 50 lej.